

KURIER WILEŃSKI

DZIENNIK Niezależny

Rok założenia 1840

nr 218 (13252)

Sobota, 8 listopada 1997 r.

cena 1Lt

A. Paulauskas przedstawił swój program

„Zasłużyliśmy na lepsze życie”

Tak brzmi tytuł programu wyborczego kandydata na prezydenta Arturasa Paulauskasa. Program ten wczoraj został w skrócie przedstawiony przedstawicielom mass mediów.

Sporo uwagi w programie tym poświęcono zarządzaniu państwem. A. Paulauskas uważa, że przede wszystkim należy bardzo dokładnie określić funkcje państwa i dokonać decentralizacji władzy. W jego programie czytamy, że kosztom władzy centralnej należy zwiększyć okrojone przez ministerstwa i powiaty pełnomocnictwa i prawa samorządowe.

Sporo działań programu A. Paulauskasa traktuje o budowaniu w naszym państwie społeczeństwa obywatelskiego, w którym dużą rolę powinny odgrywać, między innymi, mniejszości narodowe.

Przedstawiciele mniejszości mają prawo nieskrępowanie pielęgnować swój język, kulturę i obyczaje - oświadczył kandydat na prezydenta dodając, że każdy obywatel, bez względu na narodowość, powinien mieć prawo do obrony swoich praw i wolności w sądzie.

Dużo uwagi Arturas Paulauskas poświęca systemowi podatkowemu, który, jego zdaniem, wymaga gruntownej przebudowy. Jest on zwolennikiem zmniejszenia podatków i wprowadzenia oszczędnościowych zasad ekonomii.

(Dokończenie na str. 2)

Kończąc temat Dziewieniskiej Szkoły

Dyskusja o szerokim rezonansie

Do redakcji „Kuriera Wileńskiego” przyszło wiele listów dotyczących artykułu opublikowanego 25 września bieżącego roku „Szkoły litewskie nie zagrażają Polakom”. Reportaż ten opowiadał o szkole litewskiej w Dziewieniskach. Dyrektorka tej szkoły dzieliła się swoimi spostrzeżeniami na temat miejscowości, do której przyjechała z Kowna, opowiadała o swojej szkole, metodach pracy z dziećmi i ich rodzicami, stosowanych w jej szkole. To, że artykuł przedstawiał dobrze zorganizowaną, wyremontowaną, stosującą nowoczesne metody pracy szkołę litewską wzbudziło niektórych naszych działaczy. Byli tacy, którym artykuł posłużył powodem do napadów na „Kurier”. Szkoda, że argumentacja niektórych oponentów, nawet tych ogólnie szanowanych, ograniczyła się do zwykłych hasel o polskości i polskiej sprawie na Wileńszczyźnie. Argumenty, że ktoś nie ma serca, czy umysł mi się pomieszał nie są warte stanowiska, które reprezentuje osoba je stosująca. Pisując to wszystko na karb emocji i chwili uniesienia i mam nadzieję, że osoby tak aktywnie linцуujące mnie na łamach prasy zechcą swoje argumenty przedłożyć osobie. Może łatwiej wówczas dojdziemy do porozumienia.

Zamierzam ustosunkować się tylko do listu podpisanego nazwiskiem

Lili Potejko wydrukowanego w „Naszej Gazecie”. List jest rzeczowy i sensowny. Zgadzam się z niektórymi zarzutami autorki i przyznaję jej rację. Tyle, że i tutaj emocje wzięły górę nad zdrowym rozsądkiem i autorka zaczęła doszukiwać się dziury w całym. Nie zamierzałam przedstawiać sytuacji szkoły polskiej w Dziewieniskach. Pokazywałam jak pracuje szkoła litewska, w czym jej siła. A fachowe rady autorki „Naszej Gazety” są dobre do napisania innego reportażu, o innym ukierunkowaniu. Już zupełnie na marginesie: kropka oznacza koniec myśli, a fakt, że taleta w szkole litewskiej jest czysta jeszcze nie znaczy, że szkoła polska ma problemy z utrzymaniem sanitariatów w czystości.

Przykro, że stosowane przez naszych czytelników metody polemiki ograniczają się do chwytów obrażających oponenta. Dotyczy to nie tylko tych, którzy występują przeciwko „podobnym artykułom”, ale również tych, którzy popierają redakcję. Wielu ludzi boi się swoje wypowiedzi podpisywać własnym nazwiskiem. Może dzieje się tak dlatego, że często stosuje się u nas zasadę, iż większość zawsze ma rację, a ten kto myśli inaczej, może być posądzony o wszystkie grzechy śmiertelne, łącznie ze zdradą Ojczyzny i „polskiej sprawy”.

(Dokończenie na str. 2)

Ambasada RP w Wilnie uprzejmie informuje, iż w Dniu Święta Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej placówki polskie w Republice Litewskiej złożą wieńce w Kwaterze Żołnierzy Polskich na Cmentarzu Antokolskim o godz. 13.20 oraz na płycie Mauzoleum Matki i Serca Marszałka J. Piłsudskiego o godz. 14.00.

Szanowni Państwo,

Redakcja „Kuriera Wileńskiego” świadczy usługi w zakresie komputerowego przepisywania tekstów, tłumaczenia (z litewskiego, angielskiego, rosyjskiego - na język polski), makietowania tekstów oraz kserowania. Obszerniejszą informację można uzyskać pod nr telefonu 42-79-73, w dniach pracy od godz. 8 do 19.

XXX

Redakcja „Kuriera Wileńskiego” od 15 listopada organizuje miesięczne kursy komputerowe: komputerowe pisanie tekstów w języku polskim (Windows 95 - polska wersja) oraz makietowania (Page Maker 6 - polska wersja). Wykłady (8 zajęć po trzy godziny każde) będą się odbywać w soboty i niedziele w redakcji „KW”. Obszerniejszą informację można uzyskać pod nr telefonu 42-79-73, w dniach pracy od godz. 8 do 19.

POLSKIE LINIE LOTNICZE - POLISH AIRLINES

Dogodne połączenia z Wilna

przez Warszawę do:

Aten,
New York,
Chicago,
Los Angeles,
Pekin,
Istanbul,
Tel Awiwu.

Wilno, tel. 26-08-19.

REMOLITA

Tel. 23-59-21

Tel./fax 72-49-87

Szybko, tania, jakościowo,

z dwuletnią gwarancją

Wykonuje:

Roboty remontowo -

budowlane,

Instalacje sanotechniczne

Produkcja żaluzji

Sprzet oświetleniowy

Tel. 63-37-02, fax 26-10-36

Vytienio 20, Wilno

Czekamy na telefony naszych Czytelników

Od poniedziałku, w każdym dniu tygodnia (oprócz soboty i niedzieli) czekamy na telefony naszych Czytelników.

Prosimy informować nas o każdym ciekawym wydarzeniu, którego jesteście świadkiem, a uważacie, że inni Czytelnicy również powinni o tym wiedzieć. Może to być sygnał o jakimś wypadku w mieście czy na wsi, w podwórzku, mieszkaniu czy w domu, na ulicy, w autobusie czy trolejbusie. Może to być własne spostrzeżenie na temat jakiegoś zjawiska życiowego, jak też opinia o najbardziej aktualnych procesach, zachodzących w naszym państwie. Każda wypowiedź naszego Czytelnika jest cenna. Chcielibyśmy, abyście byli współtwórcami naszego dziennika, gdyż informacje Państwa posłużą nam jako sygnał do przygotowania obszerniejszej publikacji, albo zostaną zamieszczone pod imieniem informatora (jeśli Państwo będą sobie tego życzyli).

Prosimy dzwonić na tel. 42-79-04 w godz. 10-17. W ekstra wypadkach w godzinach późniejszych na tel. 42-79-49.

Na pierwsze sygnały czekamy już w poniedziałek. Do usłyszenia.

Czytelnicy „Kuriera Wileńskiego”

Tadeusz i Wiesława Szturo

Na zdjęciu zostali utrwaleni w domowych pieleszach razem ze swoimi pociechami - 6-letnim Tomaszem i 10-miesięczną Ewą. Dzieci jeszcze, rzecz naturalna, nie czytają „Kuriera”, ale miną lata i zapewne pójdą śladami swoich rodziców - stałych czytelników naszego dziennika.

Pana Tadeusza jeszcze w dzieciństwie czytelnikiem „KW” zainteresowali rodzice - Grażyna i Franciszek Szturowie, związani z lekturą ówczesnego „Czerwonego Sztandaru” od lipca 1953 roku. Gazeta towarzyszyła ich synowi, gdy był uczniem Wileńskiej Szkoły Średniej im. J. I. Kraszewskiego, potem studentem informatyki Uniwersytetu Wileńskiego. Jest z „Kurierem” również teraz, jako członek spółki akcyjnej, opracowującej programy dla banków. Łączny staż czytelnicy pana Tadeusza wynoszą 25 lat, zaś na łamach naszego dziennika figu-

rował jako członek dobrze nam wszystkim znanego zespołu pieśni i tańca „Wileńszczyzna”, której chórzystą był w ciągu 15 lat.

Pani Wiesława Szturo również w domu rodzinnym zetknęła się z naszym dziennikiem. Utrzymywaniu kontaktu czytelniczego sprzyjała także nauka w Wileńskiej Szkole Średniej im. Adama Mickiewicza. Kontynuowała go podczas studiów na Uniwersytecie Wileńskim. Zdobyta wiedza w dziedzinie finansowania przemysłowego zapewne jest pomocna pani Wiesławie w prowadzeniu domu i w gospodarowaniu częścią budżetu rodzinnego na stałą prenumeratę „Kuriera Wileńskiego”.

To migawkowe przedstawienie rodziny Szturow, reprezentujących młodą polską inteligencję wileńską podsunęło myśl powrotu do naszej kolumny redakcyjnej „Magazyn rodzinny”, z szczególnym zaakcentowaniem w niej

awansu zawodowego i społecznego nowego pokolenia polskich rodzin Wilna i Wileńszczyzny. A więc - do kolejnego spotkania z Wiesławą i Tadeuszem Szturami na naszych łamach.

Jerzy SURWILÓ

Fot. Zbigniew Markowicz

Kurierem

Wczoraj w hotelu „Villon” rozpoczęła się dwudniowa sesja Zgromadzenia Bałtyckiego.

Parlamentarzyści Litwy, Łotwy i Estonii powitali prezydent Litwy Algirdas Brazauskas i przewodniczącą Sejmu Vaitas Landsbergis.

Przewidziano jest spotkanie członków Prezydium Zgromadzenia Bałtyckiego z przedstawicielami Rady Nordyckiej, odbędą się posiedzenia komitetu redakcyjnego i grup partyjnych.

Wczoraj w Wilnie odbyła się rozszerzona narada merów, a w zresztowaniu samorządów obradował jego zarząd.

Z trzyniodniową wizytą na Litwie gościła grupa argentyńskich przedsiębiorców.

Jej spotkania z litewskimi producentami i przedstawicielami przedsiębiorstw handlowych zorganizowało Litewskie Zrzeszenie Izby Handlowych, Przemysłowych i Rzemieślniczych.

Współpraca przedsiębiorców Argentyny i Litwy dopiero się rozpoczyna. Delegacja przedsiębiorców argentyńskich, która w ubiegłym roku po dwa dni bawiła w Wilnie, zapoznała się z krajem, a obecna wizyta ma charakter rekonesansowy.

W roku poprzedzonym z Argentynę Litwa sprowadziła towary wartości 6,7 mln Lt, w ubiegłym - 4,7 mln Lt.

Litwa odpowiednio eksportowała towary wartości 6,3 i 0,35 mln Lt.

Litwa z Argentyną najwięcej sprowadziła produktów rolno-eksploatacyjnych, natomiast produkty mineralne, drewno i wyroby tekstylne.

Zarząd Banku Litewskiego stwierdził, że ustalone przez Bank Litewski kryteria i wymagania, według których bankom zaleca się udzielanie pożyczek, otrzymanych w imieniu Litwy z zagranicznych banków i instytucji finansowych, spełniał SA „Vilniaus bankas”, SA „Hermis” oraz SA „Sziauliu bankas”.

Zatwierdzono również wykaz banków, które od 31 grudnia 1997 r. mają zgłosić skonsolidowane sprawozdania finansowe: SA „Lietuvos žemes ukio bankas”, SA „Lietuvos taupomasis bankas”, SA „Vilniaus bankas”, SA „Litimpeks bankas”, SA „Ukio bankas”, ZSA „Medicinos bankas”, SA „Hermis”. Te banki zaochcą do 15 kwietnia powinny złożyć skonsolidowane sprawozdanie, do którego muszą być włączone sprawozdania przedsiębiorstw, prowadzących działalność kredytową i finansową.

Rząd zatwierdził projekt otwartego placu do składowania wykorzystanego paliwa jądrowego i zezwolił Ignalinskijemu Atomowej na zorganizowanie zamkniętego konkursu na wykonawcę budowy.

Kompleksową ekspertyzę projektu przeprowadziło Ministerstwo Budownictwa i Urbanistyki. Otwarty plac do składowania wykorzystanego paliwa jądrowego CASTOR RBK-1500 w kontenerach będzie budowany na koszt Ignalinskij Elektrowni Atomowej.

Wykorzystane paliwo będzie przechowywane w nich co najmniej 50 lat.

Projekt przewiduje, że ogólna powierzchnia przechowania wyniesie 2,1 ha. Na planu stała 72 kontenery. Orientacyjny kosztorys budowy - 19 624,8 tys. litów. Czas budowy - 7 miesięcy.

Wczoraj wieczorem do Litwy przybyła legendarna brytyjska grupa rockowa ósmego dziesięciolecia „Uriah Heep”, która wystąpiła w przeszło 40 państwach świata oraz sprzedała ponad 30 mln egz. swych albumów.

W niedzielę o godz. 19 grupa grająca ciężkiego rocka „Uriah Heep” wystąpi w Wileńskiej Hali Widowiskowo-Sportowej, a w poniedziałek o godz. 19.30 - w Kowieńskiej Hali Sportowej. Przed występem brytyjskich muzyków da koncert litewska grupa rockowa „Stoneway”.

Wilno w Stowarzyszeniu Miast Kultu Maryjnego

Maryja je połączyła

Przed kilkoma tygodniami w Wilnie bawiła delegacja z Częstochowy, która podczas spotkania w merostwie poruszyła wiele zagadnień, jak też złożyła kilka ciekawych propozycji. Wśród nich, niewątpliwie, najcenniejszą było, by Wilno wstąpiło do Stowarzyszenia Miast Kultu Maryjnego, do którego należą: Częstochowa, Fatima, Loreto, Lourdes oraz Alötting.

W tym ostatnim miesiącu, w tych dniach, odbywa się II Międzynarodowy Kongres Miast Pielgrzymkowych. Do udziału zaproszono również Wilno, które reprezentuje na tym prestiżowej imprezie członek zarządu samorządu miasta Wilna Medard Czubot. Przed wyjazdem do Niemiec poprosiliśmy pana M.Czubota o mini-wiadomość.

To, że zaistniała możliwość, by Wilno wstąpiło do tak prestiżowego stowarzyszenia, jest ogromnym wyróżnieniem. Chcąc nadmienić, że o takie uczestnictwo ubiega się obecnie 11 miast świata. Nasza Matka Boska Ostrobramska i tu sprawiła swego rodzaju cud, wybór bowiem padł na Wilno. Nie obeszło się bez wystawienia naszych redaktorów z Częstochowy, której delegację wraz z prezyden-

tem tego miasta H.Respondek podejmowali ostatnio.

16 października zarząd miasta Wilna podjął decyzję o wstąpieniu Wilna do tego Stowarzyszenia i jako koordynator od naszego miasta jadę właśnie na Kongres do Niemiec, do miasta Alötting.

Pielgrzymowanie i turystyka o motywach religijnych może stanowić jeden z istotnych czynników integrujących Europę, dlatego powstaje konieczność podjęcia wspólnych działań w tej dziedzinie. Intencją jest także: wspólne wypracowanie kierunków pielgrzymowania i turystyka o moty-

wach religijnych, wymiana doświadczeń oraz stworzenie możliwości rzetelnej informacji i szerokiej promocji ośrodków miast związanych z kultem Maryi.

W programie Kongresu przewidziano wiele imprez. Referaty przygotowali kustosz sanktuarium w wszystkich powyżej wymienionych miast. Zostaną tu również nakreślone dokładne terminy konkretnych imprez związanych z kultem Maryi, które się odbędą w Częstochowie, Fatimie, Lourdes, Alötting i Wilnie do roku 2000.

Helena GLADKOWSKA

W kręgu pieniądza

Pierwsze kroki - udane

Polski „Kredyt Bank S.A.” jest pierwszym oddziałem zagranicznego banku, który przed z górą miesiącem rozpoczął swoją działalność na Litwie. Sądząc z pierwszych wyników, była to udana i dobrze przemyślana inwestycja. W ciągu października br. otworzyli już swoje konta litewskie przedsiębiorstwa, drobni biznesmeni, klienci prywatni. Bank otrzymał już pierwsze zgłoszenia od kilku firm polskich.

„Kredyt Bank S.A.” cieszy się powodzeniem z pewnością dlatego, że zapewnia większe gwarancje ubezpieczeniowe wkładów. W razie bankructwa, w tym roku bank rekompensuje wkłady do 4 tys ECU (17,5 tys. litów), w następnym rekompensata osiągnie 5 tys. ECU. Polski bank za terminowe dolarowe wkłady (12 mies.) płaci 4,5 proc. rocznie. Bank przyjmuje wkłady w każdej walucie, jednak jednorazowy wkład nie może być mniejszy niż 4 tys. litów.

Szerzej o działalności „Kredyt Bank S.A.”, warunkach otwarcia konta itp. poinformujemy w jednym z najbliższych numerów.

Banki - naszym słabym miejscem

Jednym z zarzutów komisji Unii Europejskiej, jeśli chodzi o Litwę, są słabe banki, wysoki procent zlich długów. Sporo do życzenia pozostawia też baza kredytowa litewskich banków, która powinna być kształtowana z włączając oszczędności. Nie przysparza nam splendoru również fakt, że lit wciąż jeszcze jest związany z dolarem. Litwa jest jedynym krajem Europy, w którym pieniądź narodowy uzależniono od waluty zachodniej. Wszystko więc przemawia za tym, że jedną z pierwszych i bardzo ważnych reform finansowych powinno być uwolnienie litu.

Julitta TRYK

Uwaga

Tymczasowo nie pojedą pociągów do Nowej Wilejki

SA „Lietuvos geležinkeliai” poinformowała agencję ELTA, że w powodu remontu torów na odcinku między stacjami Nowa Wilejka - Wilno 17 listopada nie pojedą pociągi tej relacji.

Tego dnia nie pojedą pociąg nr 448 Kowno - Nowa Wilejka, wyjeżdżający z Kowno o godz. 8.38 oraz pociąg nr 409 - Nowa Wilejka - Troki, wyjeżdżający z Nowej Wilejki o godz. 11.49.

W dniach 18, 19, 20 i 21 listopada nie pojedą również pociągi: nr 446 Kowno - Nowa Wilejka, wyjeżdżający z Kowno o godz. 7.50, nr 448 Kowno - Nowa Wilejka, wyjeżdżający z Kowno o godz. 8.38, nr 450 Kowno - Nowa Wilejka, wyjeżdżający z Kowno o godz. 12.10; nr 449 Nowa Wilejka - Troki, wyjeżdżający z Nowej Wilejki o godz. 11.49; nr 409 Nowa Wilejka - Kowno, odjeżdżający z Nowej Wilejki o godz. 12.17, nr 039 Nowa Wilejka - Kowno, wyjeżdżający z Nowej Wilejki o godz. 15.53.

Powstało Towarzystwo Przyjaciół Polonistyki Uniwersytetu Wileńskiego

Z pomysłem założenia Towarzystwa Przyjaciół Polonistyki Uniwersytetu Wileńskiego osoby związane z Katedrą Filologii Polskiej UW nosiły się od dłuższego czasu. Latem br. pomysł ten nabrał realnych kształtów: powstało Towarzystwo, które obecnie już posiada osobowość prawną, oraz własne konto w banku Hermis. Siedzibą Towarzystwa Przyjaciół Polonistyki Uniwersytetu Wileńskiego (TPPUW) jest Katedra Filologii Polskiej, jego członkami są wykładowcy i studenci polonistyki oraz inni pracownicy uczelni. Podczas zebrania założycielskiego na prezesa TPPUW został wybrany kierownik katedry dr hab. Algis Kaleda. Członkiem honorowym Towarzystwa jest m. in. Czesław Miłosz.

W swej działalności pragnie nawiązać do przebogatej tradycji wielu wybitnych filologów Akademii Wileńskiej i Uniwersytetu Stefana Batorego, popularnyż dorobek sławnych polonistów, pisarzy i naukowców, wspierać rozwój polsko-litewską - powiedział nam sekretarz Towarzystwa mgr Mirosław Dawlewicz. Podstawowym zadaniem TPPUW jest organizowanie i koordynowanie społecznego wsparcia akademickiego środowiska polonistycznego, upowszechnianie jego dorobku poprzez publikację prac naukowych i krytycznych pracownikó oraz studentów Katedry. Towarzystwo ma nadzieję na nawiązanie kontaktów i współpracę z innymi uczelniami, stowarzyszeniami, fundacjami i osobami fizycznymi zainteresowanymi jego działalnością. Dodać należy, że TPPUW jest organizacją niezależną od istniejących struktur akademickich i uniwersyteckich.

Inf. wł.

„Zasłużylimy na lepsze życie”

(Dokończenie ze str. 1)

Zdaniem A. Paulauskasa, należy powoli rezygnować z bezpośredniego opodatkowania na rzecz pośredniego - podatku od wartości dodanej i akcyzy.

Państwo, wg programu Paulauskasa, powinno uchronić przepięszość i zapewnić ochronę zdrowia, życia i majątku każdego obywatela. Przy tym kandydat na prezydenta nawołuje do zwalczania przyczyn przepięszości, nie zaś jego skutków.

W dziedzinie polityki zagranicznej A. Paulauskas jest zwolennikiem zachowania obecnych priorytetów - członkostwo w Unii Europejskiej i NATO, a także zachowanie dobrych stosunków z sąsiednimi państwami.

Tyle w telegraficznym skrócie o programie wyborczym Arturasa Paulauskasa. Wyborcy będą mieli zapewne okazję do szczegółowego zapoznania się z tym programem. Dziennikarzy obecnych na konferencji prasowej kandydata na urząd prezydenta bardziej interesowało, w jaki sposób, w razie wygrania wyborów, ma on zamiar ten program realizować? Arturas Paulauskas jest przekonany, że obywatele obdarzą kandydata mandatem zaufania, upoważniają go nie tylko do realizacji polityki zagranicznej państwa. Pragnę, by rozstrzygał on też wewnętrzne problemy Litwy. „Według konstytucji prezydent nie może tymczasem bezpośrednio - oświadczył kandydat - Szeł państwa może natomiast zgłaszać kandydata na premiera i wyznaczać ministrów, którzy będą te problemy rozstrzygać”. Dlatego też Arturas Paulauskas uważa, że prezydent na stanowisko premiera nie może zgłaszać człowieka, który nie popiera jego programu.

W związku z powyższym przedstawiciele mas mediów próbowali wybać, czy Arturas Paulauskas będzie dążył do zmiany składu rządu Litwy i czy ma już własnego kandydata na premiera? Niestety, A. Paulauskas unikał odpowiedzi na to pytanie. Oświadczył jedynie, że w działalności obecnego gabinetu ministrów dostrzega zarówno bardzo dobre jak i złe strony.

Lucyna DOWDO

Zbliża się grypa

Choroba ta omija ludzi wesołych

Sezonowa fala grypy oraz ostrych schorzeń dróg oddechowych stopniowo narasta w Kłajpedzie. W ostatnich dniach odnotowano tu 42 przypadki grypy. W ubiegłym roku w podobnym okresie było, jak podaje ELTA powołujące się na radio „Laluna”, ponad 30.

Minionego sezonu w portowym mieście próg epidemiczny grypa przekroczyła pod koniec stycznia i utrzymywała się do kwietnia. W ciągu tego okresu na grype przechorowało około 16 tys. osób, czyli blisko 8 proc. ogółu mieszkańców Kłajpedy.

I chociaż nie ma skutecznych leków od grypy, specjaliści twierdzą, że nie należy jej się bać, tylko należy się strzec. Jednym ze środków ochronnych są szczepienia.

W Kłajpedzie w tym roku już się zaszczepiło 1000 dorosłych i zaledwie 13 dzieci. Poza tym zaleca się spożywać więcej czosnku i zjadać witaminę C. Medycy przypominają, że grypa omija ludzi wesołych, silnych i wesołych.

Dyskusja o szerokim rezonansie

(Dokończenie ze str. 1)

Gdyby więcej ludzi dyskutowało nie w kularach, a publicznie, łatwiej moglibyśmy znaleźć rozwiązanie wielu problemów dręczących naszą polską społeczność na Wileńszczyźnie.

Myszę, że artykuł mojej redakcyjnej koleżanki Barbary Sosny „Jedne wyjście - praca od podstaw” z 6 listopada, pozwoli nawet tym, którzy dotychczas nie rozumieją istoty problemów podjętych w moim reportażu, zrozumieć o co tak naprawdę chodzi. Z czasem przy każdej jeszcze istniejącej szkole polskiej na Wileńszczyźnie powstanie szkoła litewska. Będzie przyciągała do siebie ludzi lepszymi warunkami nauki, organizowanymi imprezami, zyciowym słowem. Niektóre szkoły litewskie na Wileńszczyźnie wcielały w życie bardziej współczesne metody pracy. Może zamiast odrzucać z niechęcią wszystko co obce, warto jest przyjrzyć się temu, jak się im to udaje. Nie myślę, że jesteśmy od nich gorsi, po prostu nie umiemy tak doskonale bawić ludzi „świecidełkami”. We współczesnym zmaterializowanym świecie hasła patriotyczne mogą się wydawać nieco przestarzałą metodą agitacji. Stać nas na więcej.

Nie drukujemy wszystkich listów, które przysyłają do redakcji w sprawie mojego artykułu, ponieważ drażnienie tej sprawy w nieskończoność wydaje się nam bezsensowne. Życie ciągle dostarcza nowych wiadomości i nowych powodów do pisania listów do redakcji. Cieszy mnie, że większość tych, którzy nam napisali, była po stronie redakcji i „Kuriera”.

Dziękuję wszystkim, którzy mnie zrozumieli i poparli pisząc listy do redakcji. Przepraszam wszystkich tych, którzy nie zrozumieli problemu, podjętego przez redakcję.

Jolanta MASIAN

Zatrudnię...

Zatrudnię kelnerkę.
Tel. 22-50-38, 61-86-01

Komu z posłów potrzebna broń palna?

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych niebawem ma wydać służbową broń palną posłom, którzy o nią proszą - informuje ELTA. Spisy parlamentarzystów, którzy chcą otrzymać broń, frakcje mają złożony kanclerzowi Sejmu Jurgisowi Razma. Dotychczas otrzymał on ponad 10 zgłoszeń członków frakcji LDDP i socjaldemokratycznej. MSW zobowiązuje się też do przeszkolenia posłów, otrzymujących broń służbową.

Jak na razie, kanclerz J. Razma nie potrafił powiedzieć, ilu będzie konserwatywów chętnych posiadania broni. Nie odrzucił on możliwości, że frakcja postanowi „nie uzbrajać się”. Sam J. Razma powiedział, że nie chce mieć broni, gdyż „sytuacja niekiedy mogłaby się okazać nawet bardziej niebezpieczną”.

Minister spraw wewnętrznych Vidmantas Ziemelis nie mógł jeszcze powiedzieć, jakiej marki i modelu broń

zostanie wydana posłom. Zaznaczył, że MSW posiada różnorodną broń, ale parlamentarzyści najczęściej życzą mniejsej. Zdaniem ministra spraw wewnętrznych, czwarta część parlamentarzystów już samodzielnie nabyła broń do samoobrony.

Po upływie kadencji posłów będzie musiała zwrócić broń MSW.

Od redakcji: Ciekawe, czy ktoś zechce mieć armatę?

Nietypowy sondaż

W oparciu o opinie sędziów, adwokatów i prokuratorów, dziennikarstwa czasopisma „Veidas” w najnowszym numerze publikują listę 10 najważniejszych spraw z okresu niepodległości.

- Jest ona następująca:
1. Sprawa 13 Stycznia;
  2. Sprawy upadłych banków i grup finansowych;
  3. Sprawa zabójstwa Vitasa Lingysa (rozprawy);
  4. Sprawa Aleksandra Lilekisa;
  5. Przyszła sprawa Audriusa Butkeviciusa;
  6. Sprawy współpracy deputowanych RN 1992 r. z KGB (rozprawy);

7. Sprawa Arvydasa Staszaitisa;

8. Sprawa Valerego Iwanowa (rozprawy);

9. Sprawa sędziów kowieńskich (rozprawy);

10. Sprawa wydarzeń poniewieskich (R. Okuliczius).

Ciekawe, że zbadano zaledwie 4 z 10 najważniejszych spraw.

Przesłuchani różnie traktowali „sprawę wolności Litwy”, która bezkonkurencyjnie wyprzedziła inne. Zdaniem sędziów, wyjątkowo ważna jest skala sprawy oraz duże zainteresowanie społeczeństwa. Prokuratorzy twierdzą, że szczególnie oczywiste jest znaczenie historyczne tego procesu. Tymczasem adwokaci proponują włączenie jej do Księgi Rekorderów.

dów Guinnessa jako najbardziej przeveklekłą.

Zdaniem sędziów, sprawy finansowe szczególnie ważne są ze względu na swe konsekwencje: tysiące ludzi utraciło oszczędności. Dotychczas 2/3 z większych spraw finansowych nie została ostatecznie rozstrzygnięta. Sprawę Aleksandra Lilekisa adwokaci uważają za wybitnie polityczną. Zdaniem niektórych prokuratorów, jest ona z serii „baniek mydlanych”. Z tą opinią zgadza się też część sędziów, należy tylko dodać, że jest ona „wyjątkowo przykra”.

Wielu sędziów jest przekonanych, że przyszła sprawa Audriusa Butkeviciusa rzeczywiście jest niecodzienna i wzbudzi jeszcze wiele hałasu.

(ELTA)

Kronika policyjna

Jak podaje dział Sztabu Informacji MSW RI, 6 listopada br. w kraju zanotowano 166 przestępstw, w tym: 5 obrażeń ciała, 12 chiliugarskich ekcesów, 4 rabunki, 145 kradzieży. Skradziono 14 samochodów, znaleziono - 10.

Zanotowano 22 wypadki drogowe, w których zginęły 2 osoby, i 12 porażek, które zabrały życie 3 ludzi. Znaleziono zwłoki 2 osób. Zatrzymano 42 podejrzanych o popełnienie przestępstw.

Bójka na dworcu autobusowym

6 listopada, około godziny 3, na Wileńskim Dworcu Autobusowym, grupa chłopców pobita obywatelkę Rosji R. (1978r.), która obecnie leczy się ambulatoryjnie.

Kradzież w przedszkolu

W tym samym dniu, około godziny 1, do wileńskiego przedszkola „Pumpurelis”, wdarli się dwaj zamaskowani mężczyźni, którzy związali stróżówkę K. (1955r.) i odebrali 400 litów. Udało się im również otworzyć

kaśkę pancerną i wylać drzwi trzech gabinetów. Straty obliczyć się ustala.

Duchy - złoziem

Zapewne to duchy wdarły się w tym dniu do mieszkanka Sz. przy ulicy Panevežio i wyniosły stamtąd 3700 dolarów i 1200 litów. Ogólne straty - 16000 litów.

Wypadek na alei Savonarri

6 listopada o godzinie 17 min. 35 w Wilnie, przy alei Savonarri, samochód „Opel Astra”, kierowany przez D. Ostasaviciusa, potracił śmiertelnie T. Lewickiego (1961 r.).

Przygotowała H.G.

Szwedzki statek na mieliźnie

Szwedzki statek „Debora” nadal nie poddaje się wysiłkom portowych holowników, mających na celu ściągnięcie go z mieliżny.

Trzy portowe holowniki „Tak” oraz holownik „Bizon” spółki ładunków morskich „Klasco” z pomocą lin usiłowały poruszyć statek z miejsca, ale nie posunął się ani o metr.

Czterem holownikom „Tak”, które od niedzieli usiłują ściągnąć statek z mieliżny, dotychczas udało się rufę „Debory” przesuwać o 30 metrów w kierunku morza.

„Debora” nadal stopniowo pograża się w piaski. Na plaży w Melnara statek ugryzł już na trzy metry.

*W wierze życia Cię wyszukałem,
W Twe ręce oddałem życie swe,
Staram się o nie, Miłość Moja,
Wszak to jest i życie Twe.
I moje serce wzajemnością bije,
Oddało Ci się, Tobą tylko żyje,
Chętnie podzielam losu wszelką dola
Na wspólną radość naszą i niedola.
Szanownym Jubilatom
Alicji i Jerzemu
Wincwiczym
z okazji 25-lecia ślubu - doczekania
w zdrowiu, zgodzie i wzajemnym szacunku
złotych godów!*

Życzy zespół chóru kościelnego kościoła Niepokalanego Poczęcia NMP na Zwierzpnie.

Stanisław KRAJSKI Księżna DIANA i agonia Europy

napisane po śmierci Lady Di

Pomagala mi wspierać biednych, a to najpiękniejsza rzecz. Nie przestaje być mi bliska.

Matka Teresa z Kalkuty bezpośrednio po śmierci Księżnej Diany, dzień przed swoją śmiercią

85

Księżna Diana robiła wszystko, by jej stan pozostawał tajemnicą dla osób spoza rodziny królewskiej i dla, oczywiście, opinii publicznej. Była coraz bardziej chora i coraz słabsza psychicznie. W tym czasie jedna z jej przyjaciółek powiedziała: „Publiczny wizerunek Diany różni się całkiem od prywatnego. Ludzie spodziewali się, że ta księżniczka z bajki przybędzie, jednym dotknięciem zmieni wszystko w złoto i wszelkie ilki zmartwienia natychmiast znikną. Nie zdawali sobie sprawy, jak bardzo ta dziewczynka jest poświeca”.

Rodzina królewska była coraz bardziej niezadowolona z Lady Di. Za duży z nią było kłopotów. Krytykowano ją też za wszystko. Wypominano każde potknięcie. A popularność księżnej Diany wznosiła. Ludzie nie chcieli już księcia Karola. Kiedy wysiadał w miejscach publicznych z samochodu, ludzie pomrukiwali z niezadowolonia, że to nie wysiadała Diana. W Australii serdeczność powitania graniczyła z szaleństwem. Tysiące ludzi nacierali na księżną, co o mało nie spowodowało katastrofy. Kiedy Karol oskarżał prywatnie o

85

to Dianę mówią, że burzy właściwy porządek rzeczy.

Jakimś punktem zwrotnym w jej życiu było jej wystąpienie w roli tancerki. Przygotowuje się do tego w tajemnicy przed wszystkimi. W „spisku” biorą udział tylko tancerze. Rodzina królewska jest obecna na przedstawienu. Lady Di wychodzi z łoża. Przebiera się i nagle zaszkoczonej publiczności zapiera dech w piersiach. Na scenie tańczy sama księżna. Kurtyna sła w górę osiem razy. Lady Di kłania się z kurtuzją w stronę łoża królewskiego. To wydarzenie przysparza jej jeszcze popularności, a tym samym przysparza popularności monarchii. Książę Karol mówi dziennikarom, że jest „niezwykły rozbawiony”. W pałacu dowiaduje się jednak, że zachowała się niestosownie, była za chuda, za bardzo wdzięczyła się do publiczności.

Jeden z jej królewskich doradców stwierdził później: „Królewski system oczekiwał od niej jedynie, żeby była znakomicie skonstruowanym manekinem i poslušną żoną. Jeśli przeznacząca ci taką rolę, niewiele więcej można pochwalić niż wybór strojów. A jeśli te kreacje zostały wybrane przez innych, to właściwie nie pozostaje już nic, co by było twoją zasługą”.

Lady Di jest coraz bardziej załamana. Jej stan psychiczny pogarsza się jeszcze, gdy zostaje wciągnięta w obszar „New Age”, gdy otaczają ją wróżki, magowie, astrologi. Tak o tym pisze Andrew Morton: „Ta podróże pod hałsem „odnalazł siebie” wcale nie była łatwa. Za każdy spokojniejszy dzień Diana musiała płacić tygodniami depresji”.

Wreszcie Diana uzyskuje pewność, że ma już zdradca. Gazety ujawniają jego rozmowę z Camillą, w trakcie której mówi, że chciałby być jej tąpaxem. Książę Karol mówi też publicznie: „Nigdy nie chciałem swojej żony”. Coś pęka w Lady Di i rozpoczyna swój bunt. Czy jednak za to pęknięcie nie jest odpowiedzialna rodzina królewska? Czy nie ponosi również odpowiedzialności za wszystkie negatywne skutki tego buntu?

Księżna Diana wypowiada się publicznie w telewizji. Niczego nie ukrywa. Skandal goni za skandalem. Lady Di w pewnym momencie próbuje całkowicie wycofać się z publicznego życia, zrecze się wszystkich swoich tytułów. Można powiedzieć, że byłby wtedy koniec sprawy. Nie pozwala na to jednak

86

królowa Elżbieta II. Nakazuje zachować jej tytuły. Wciąża ją w pracę charytatywną. Księżna Diana działa teraz w ramach Brytyjskiego Czerwonego Krzyża. W jego ramach prowadzi kampanie przeciwko stosowaniu min przeciwiechotnych. Działa w organizacji, na czele której stoi Elżbieta II.

Dlaczego królowa postępuje w taki sposób? Wszystko wskazuje na to, że zdaje sobie sprawę z tego, że Lady Di zaczynając przynosić, w pewnej perspektywie, szkodę monarchii, jednak w innej perspektywie dobrze jej służy. Księżna Diana jest przecież nadal popularna. Ludzie ją kochają, podziwiają, utożsamiają się z nią. Ten cały splendor służy także na rodzinie królewskiej.

Wokół Lady Di rozpoczyna się wojna. „Przedmiotem tej wojny - czytamy w „The New York Times”, z grudnia 1995 roku - nie są pojedynczy ludzie. Toczy się ona o najstarszą i najtrwalszą monarchię konstytucyjną świata. Przykład Willis Simpson i Edwarda VIII powinien był przekonać Diany, że kiedy dochodzi do toczenia wojny, establishment potrafi zachowywać się naprawdę bardzo paskudnie. I że niezależnie od całej jej popularności, jeśli nadal będzie tak kołysać lodziami, to establishment po prostu się jej pozbedzie”.

Czy to jednak sama Lady Di najbardziej kołysze tą lodzią? Czy przypadkiem nadal nie jest traktowana jak kukła, która jedni zasnają monarchie, inni zaś używają jej do podważania racji jej bytu.

W ostatnich latach swojego życia księżna Diana nie żyła jak księżna. Można powiedzieć też, że nie umarła jak księżna. I to chyba rodzina królewska na powiedziała, że nie umarła jak księżna. I to chyba rodzina królewska po jej miała do niej najwięcej pretensji, które tak wyraziście prezentowała po jej śmierci. Czy jednak zasłużyła sobie na takie traktowanie? Czy nie stała się również ofiarą monarchii? Przecież, gdyby nie była księżna, nie byłoby tego rozwyśkłego. Przecież nie pchała się do rodziny królewskiej. Przecież od początku do końca jej historii wszystko było pod kontrolą królowej, przynajmniej w znacznej mierze.

Kiedyś księżna Diana powiedziała: „Jestem winna w 50 proc.”. A może procentowy jej udział w odpowiedzialności i w winie był jednak mniejszy? Czy przypadkiem tej, obserwowanej przez nas agonii Europy, nie towarzyszy jakaś agonia brytyjskiej monarchii?

Cdn.

87

LATA 20

Samochód był dodatkiem do mądrej kreacji.

Epoka stylowych samochodów

Motoryzacja zaczęła nabierać rozpędu. Amerykanin Henry Ford udowodnił, że można budować auta w wielkich seriach. Dzięki temu spadły koszty produkcji, a samochód stał się dostępnym dla przeciętnych ludzi. Już w 1922 roku jedno auto przypadało na dziesięciu statystycznych mieszkańców USA (samochodem jezdzi-

Paryska taksówka z lat 20. dziś zachwyca swoją oryginalną konstrukcją.

Amerykanin Henry Ford wymyślił sposób umożliwiający masową produkcję aut.

W Polsce w 1926 roku powstał samochód CWS T-1. Do jego obsady wystarczył jeden klucz - chłopski. Konstruktor auta, genialny inżynier Tadeusz Tański, chciał, by jego dzieło stało się polskim „fordem T” - pojazdem dla wszystkich. Niestety, nie udało się rozpocząć ma-

Samochód - legenda volkswagen gasiła palił 10 litrów na setkę, kosztował 1000 marek.

LATA 30

Na ulicach Szanghaju w roku 1930 zarodziło się od samochodów.

Januar 1930 w 1930 roku urodził się symbol luksusu.

Pojawił się pierwszy samochód dla mas

Amerykańska idea zwiniera Ferdynanda Porsche powstał prototyp volkswagena, czyli samochodu ludzkiego. W 1938 roku w Warszawie niemieckiego in-

Kilkanaście miesięcy później Francuzi zbudowali pierwszego Citroëna 2CV. Te dwa konstrukcyjne mały podobne założenia a także wspólny cel przystosowanie podzespólów i kształtów nadwozia do masowej produkcji. W latach 30. pojawiły się benzyny wyskokoonawce, które pozwoliły mniejszym silnikom osiągać większą moc. W tym czasie w Europie wprowadzono jako obowiązkowe lusterka wsteczne.

LATA 40

Przed wojną austriacy mieli tylko Niemcy i USA, po wojnie większość krajów europejskich inwestowała w budowę tego typu dróg.

Samochód motorem gospodarki

Rządy państw zachodnich po II wojnie światowej za-inwestowały w przemysł motoryzacyjny. Eksperti mieli nadzieję, że pęd do posiadania „czterech kółek” pomoże oduczyć gospodarkę. Tak też się stało. Miliony ludzi zostało właścicielami samochodów. Producenti we Francji i w RFN wrócili do przedwojennych projektów aut dla każdego.

W miasteczku podczas wojny Warszawa samochodami jeździł tylko nieliczni.

W powojennej Polsce wszystko odradzało się niemal „od zera”, nie było mowy o produkcji aut osobowych. Najbardziej zdesperowani entuzjasti motoryzacji re-

montowali przedwojenne samochody lub składały auta z części innych maszyn. Jednym posiadacz prywatnego auta mógł mieć kłopoty z nową władzą.

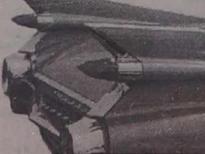
Jak samochody zmieniały styl życia na przestrzeni naszego stulecia

Moda na krążowniki lśniące od chromu

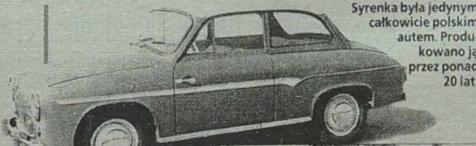
LATA 50

Samochodowy odpowiednik baroku. Konstruktorzy dodawali do samochodów efektowne ozdoby, malowali je w niezwykłe kolory.

Wszystko po to, by olśnić nabywcę. Z USA trafiła do Europy moda na wielkie krążowniki szos. Napędzały je potężne silniki, które zżerały olbrzymie ilości paliwa. Producenti aut zaczęli zwracać uwagę na bezpieczeństwo pasażerów. Przed skutkami wypadku miała ich chronić maszynowa karoseria i olbrzymie, chromowane zderzaki. Standardem stało się radio w samochodzie. Klienci bardziej wybredni mogli zazwyczaj sobie zlecić, albo nawet... maszynę do pisania.

Chrom i „barokowe” ozdoby do styl karoserii krążowników szos z lat 50.

Syrenka była jedynym całkowicie polskim autem. Produkowano ją przez ponad 20 lat.

Rozpowszechnił się zwyczaj spędzania urlopów w podróży - od campingu do campingu.

LATA 60

Syrenką w góry i nad morze

Ileż to osób marzyło o kupnie syrenki... Rozpaniętowało się, opływowo linie nadwozia, wsłuchiwało się w odgłos silnika... Wstyd się przyznać, ale syrenka to jedyny całkowicie polski samochód osobowy, który był produkowa-

wany przez dłuższy czas. Jak na 1953 r. nie była taka zła. Na tie konkurencji miała nawet trochę wdzienku. W każdym razie był to samochód, którym można było pojechać w góry i nad morze. Gdy się popsuł, wystarczyło poprosić o pomoc najbliższego kowala. Gdyby nie system planowej gospodarki, miałyby może szanse stać się prawdziwym samochodem, a tak produkowano ją prawie bez zmian. Szkoda.

LATA 70

Pojawił się fiat 126, który był wtedy; obiektem marzeń przeciętnego Polaka.

Gdy w 1973 roku Arabowie użyli broni naftowej przeciw Zachodowi, ceny paliwa wzrosły czterokrotnie.

Przymusowe oszczędzanie benzyny

W 1973 Polacy zobaczyli samochód, który miał stać

się polskim „fordem T”. Oto fiat 126 - auto dla Kowalskiego. Dziś nikt nie wierzy, że osób wchodziło do środka, ile krajów można było przejechać tym autkiem. Fiat 126 jest naj-

popularniejszym pojazdem w Polsce. Dziś pełni wreszcie funkcję do jakiej został zaprojektowany: służy jednej lub dwóm osobom do przejazdów na krótkich trasach.

W 1973 roku rozpoczął się kryzys paliwowy. Zmusił on producentów do poszukiwania oszczędności paliwa. Okazało się, że auta mogą spać o połowę mniej.

Autostop stał się obowiązkowym etapem dorastania młodzieży.

Na próbnym torach testuje się wytrzymałość aut.

Poduszki powietrzne i strefy zgniotu

Producenti zaczęli zwracać uwagę na bezpieczeństwo pasażerów, twórczość pojazdów i stan środowiska naturalnego. Pojawiły się auta praktycznie nie-

W latach 80. coraz więcej uwagi zaczęto poświęcać bezpieczeństwu pieszych.

wrażliwe na rdze i lżejsze uderzenia. Większość samochodów konstruowano z myślą o ewentualnym wypadku, tworząc „strefy kontrolowanego zgniotu”. Nowością było zastosowanie elektroniki do sterowania pracą silnika i hamulców. Do konstrukcji aut weszły elementy plastikowe. Pod koniec dekady niemal wszystkie nowe samochody były wyposażone w katalizatory. Dzięki temu choć trochę oczyszczało się powietrze w miastach. Nastąpiła moda na ochronę środowiska naturalnego.

LATA 80

Renault Mégane Scenic uznano za samochód roku 1996. Jak zapałają producenci, otoczył on pasażerów szczerym kokonem.

LATA 90

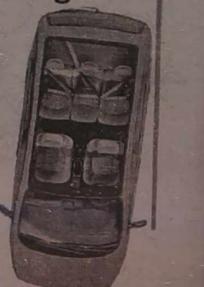

Komfort, elegancja i ekologia

Nabywczy samochodów są już świadomi szkód, jakie przynosi ich ukochany pojazd. Poszukują aut, które najmniej zanieczyszczą środowisko. Ambicją projektantów jest stworzenie samochodu, który otoczy jadących jak przytulny kokon. Podczas jazdy będzie przyjemny i pewny w

przewodzeniu, zaś w razie wypadku zagwarantuje bezpieczeństwo pasażerom. Codziennie stają się elektroniczne „bajery”, takie jak np. ABS i poduszki powietrzne. Dzięki nim spada liczba tragicznych wypadków drogowych.

W środku wygodnie zmieści się pięć osób i dużo bagaży.

Kupić, nie kupi...

Wczoraj na targowiskach wileńskich

(ceny podajemy w litach)

	Rynek Kalwaryjski	Rynek „Hale”		Rynek Kalwaryjski	Rynek „Hale”
MIESO (ZA 1 KG)			Slonina	9 - 16	9 - 13
Wieprzowina bez kości	13 - 14	12	Bocek	14 - 17	13 - 16
Szynka wieprzowa	14 - 15	13 - 14	NABIAŁ		
Rąbanka wieprzowa	11 - 12	10 - 12	Mleko krowie 1 litr	1,40	1,2
Bocek	10 - 14	9 - 13	Mleko kozie - "	6	-
Slonina świeża	10 - 15	9 - 14	Smietana	6,50 - 8	7
Podbrzusie	8 - 9	8 - 9	Twaróg 1 kg	4 - 6	4 - 5
Cielęcina bez kości	13 - 16	12 - 15	Jajka 10 szt.	2,50 - 3,40	2 - 3,40
Udziec cielęcy	14 - 16	13 - 14	Jajka wiejskie	5 - 6	4 - 5
Wątróbka cielęca	14 - 16	14	WARZYWA, OWOCE		
Wątróbka wołowa	7	7	Ziemniaki 1 kg	0,50 - 0,80	0,40 - 0,70
Płuca	4 - 5	3,5	Jabłko - "	0,40 - 1,50	0,30 - 1
Wątróbka wieprzowa	6 - 7	6,50	Marchew - "	0,80 - 1,20	0,70 - 1
Sadło	4	4	Cebula 1 kg	1,20 - 1,80	1 - 1,50
Głowizna wieprzowa	5,5 - 7	6	Pomidory 1 kg	3,50 - 5,00	3,00 - 4,50
Kury	7 - 12	7 - 13	Grzyby zielanki (wiadro)	25	25
Skrzydłka indyjsze	8,80		Grzyby podzielniki	15	13 - 15
Uda kurcze	9 - 9,40	9,20 - 10	Kalafiory 1 kg	2,50 - 3	2,50 - 3,00
Jelita cienkie 1 m	1	1,5	Kapusta 1 kg	0,60 - 0,80	0,50 - 0,80
Jelita grube 1 m	2	1,50	INNE ARTYKUŁY		
Schab	21 - 23	19 - 21	Mąka 2 kg	3,40 - 4	3 - 4
Wołowina bez kości	10 - 12	9 - 10	Cukier 1 kg	3 - 3,10	2,99 - 3
WĘDLINY			Krochmal ziemniaczany 1 kg	5	4,50 - 5
Szynka wieprzowa	18 - 22	16 - 20	Kawa „Jacobs” 0,5 kg	18,50	19
Kielbasa wiejska	18 - 20	15 - 18	Olej 1 litr	4,20 - 5	4,30 - 4,80
Kury wędzone	13,5	12,80	Margaryna 0,5 kg	3 - 3,30	3 - 3,50
Karkowina	19 - 21	19 - 20	Masło 1 kg	12	11 - 12
Polędwica	18 - 21	18 - 20	Kasza manna 1 kg	2,50	2,50

W tym tygodniu znowu wzrosła cena niektórych gatunków mięsa i wędlin. Raptem i znacznie podskoczyły ceny jajek, nieco mleka, śmietany i twarogu. Na obu rynkach nadal jest dużo grzybów, głównie zielank i podzielnek, nie są już jednak ładnie i dość drogie. Sporo jest także zieleni: porów, selerów, papryki, kabaczków, patisonów. Te rzeczy są jednak dość drogie. Taniej je można kupić w niektórych sklepach.

Na rynku Kalwaryjskim mamy już teraz drugie „Gariuny”, gdzie można dostać wszystko. Należy jednak bardzo uważać jeśli chodzi o ceny. Wiele drobiazgów jest tu drożej niż w sklepach.

Sporo do życzenia pozostawia jakość niektórych towarów sprzedawanych pod „Halami”. Pod bramą, lub wprost na ulicy przechodniom proponuje się mięso, twaróg, kielbasy o bardzo niesympatycznym wyglądzie, a nie mówię już o jakości.

Wyjeżdżasz za granicę? Wymień pieniądze!

Nazwa waluty	Lt za jednostkę walutową
Angielski funt sterling	6.4520
100 ormiańskich dram	0.8005
Australijski dolar	2.7938
Austriacki szilling	0.3294
1000 azerszejdżkańskich manatów	1.0222
1000 białoruskich rubli	0.0988
Belgijski frank	0.1124
Czeska korona	0.1218
Duńska korona	0.6092
ECU	4.5784
Estońska krona	0.2898
109 hiszpańskich pesetów	2.7462
100 włoskich lirów	0.2367
100 japońskich jenów	3.2573
Kanadyjski dolar	2.8566
Kirgiski som	0.2353
100 bułgarskich lewów	0.2329
100 greckich drachm	1.4477
Gruziński lar	3.0769
Izraelski szekel	1.1506

Podstawę kursu przeliczeniowego stanowi amerykański dolar. Lity na walutę zagraniczną i walutę zagraniczną na lity banki wymieniają w stosunku - 0,25 dolara USA za 1 lit, pobierając usta-

Jugosłowiański dinar	0.7018
Chiński juany	0.4830
Cypryjski funt	7.8782
100 kazachskich tengów	5.2781
Lotewski lat	6.9198
Polski złoty	1.1584
Moldawska leja	0.8611
Holenderski gulden	2.0576
Francuski frank	0.6924
1000 rosyjskich rubli	0.6773
Finińska marka	0.7706
Szwedzka korona	0.5297
Szwajcarski frank	2.8379
Ukraińska grivna	2.1292
100 uzbeckich sumów	2.6667
100 węgierskich forintów	2.0532
Niemiecka marka	2.3193
1000 rumuńskich lei	0.5145
Słowacka korona	0.1193
100 słoweńskich talarów	2.4595
100 tadżyckich rubli	0.5348
1000 tureckich lirów	0.2174

loną kwotę za wymianę. Inną walutę banki kupują i sprzedają według samodzielnie ustalonych cen. (Powyższą tabelę podaliśmy według cen Litewskiego Banku).

Halo „SOS”

- 01 - Straż pożarna
- 02 - Policja
- 03 - Pogotowie lekarskie
- 62-65-70 - Dyżurny izby wytrzeźwień
- 62-25-26 - Dyżurny komisariatu policji
- 61-62-08 - Dyżurny policji ochronnej
- 63-11-68 - Dyżurny policji drogowej
- 06 - Przyjęcie depesz przez telefon
- 07 - Zamówienie rozmów międzymiastowych
- 09 - Informacja telefonów miejskich
- 704-000 - „Infolinia”, całodobowa informacja numerów telefonicznych prywatnych mieszkań i różnych firm
- 23-14-14 - „Televestias”, całodobowa informacja telefonów prywatnych mieszkań oraz firm
- 65-26-32 - Biuro adresowe
- 72-53-14 - Konsultacja lekarza z pogotowia
- 26-90-69 - Informacja szpitala „Pogotowie ratunkowe”
- 62-44-83 - Pokój przyjęć szpitala Św. Jakuba
- 70-91-20 - Medyczne Centrum Diagnostyczne
- 74-20-20 - Klinika Baltija-Amerika
- 22-08-95 - Konsultacja psychologa
- 72-02-95 - Anonimowa konsultacja AIDS
- POMOC FARMAKOLOGICZNA**
- 62-49-30 - Apteka dyżurna (ul. Giedymino 27)
- 45-68-11 - Apteka dyżurna „Fardena” (ul. Architektu 184)
- 62-02-40 - Naprawa aparatów do mierzenia ciśnienia
- SŁUŻBY AWARYJNE**
- 63-60-09 - Jeśli pękła rura kanalizacyjna na zewnątrz
- 26-00-55 - Jeśli pękła rura kanalizacyjna w domu
- 47-67-44 - Rurę naprawia: (firma „Fragenta”)
- 72-56-55 - „...” (firma „Fabeta”)
- 62-86-47 - „...” (firma „Eksploro”)
- 23-04-92 - Sieci ciepłe
- 65-05-55 - Jeśli zaciął się klucz (firma „Silka”)
- 22-65-65 - „...” (firma „Raktine”)
- GDY WYBIERASZ SIĘ W PODRÓŻ**
- 22-88-88 - „Vilniaus taksi”, nie pobiera za wywołanie i za nocną taryfę.

- 26-24-82 - Informacja stacji autobusowej
- 63-00-86 - Informacja dworca kolejowego
- 63-02-01 - Informacja telefonika
- NAJWAŻNIEJSZE TELEFONY SAMORZĄDU m. WILNA**
- 61-06-75 - Informacja
- 62-50-55 - Pokój przyjęć
- 62-01-60 - Mer
- 62-86-26 - Wicemer
- 22-69-77 - Administrator
- 22-51-15 - Dział gospodarki domowej
- 61-10-20 - Sieci elektryczne
- 26-88-92 - Służba wodociągowa

Reklama - dźwignią handlu

- głosi popularne hasło. I podobno, jest w tym sporo racji. O tym coraz bardziej przekonują się prosperujące firmy. Zresztą, zmuszają je do tego dzisiejsze realia. Jeżeli jeszcze nie tak dawno każdy większy zakup sprawialiśmy „po znajomości”, gdyż prawie wszystko było deficytem, teraz sytuacja radykalnie się zmieniła. Już nie my szukamy towarów, lecz ich dystrybutorzy szukają nas. Agenci reklamowi, dystrybutorzy chodzą po urządach, innych placówkach i proponują różnorodne towary. Nie stanowi wyjątku również Dom Prasy.

Ale ostatnio byliśmy mile zaskoczeni, kiedy przedstawiciele firmy „Troja” - dystrybutora towarów firm „Nestle”, Jevs Koczerginskaja i Viganas Stasiulis, po wstąpieniu do redakcji zaczęli nas częstować wafelkami w czekoladzie „Kit Kat”. I pomimo że nazwa kojarzy się nieco... z kotami, wafelki są naprawdę wymienite. Jak powiedzieli ich dystrybutorzy, już od połowy października przypadają im w udziale... ta przyjemna akcja, więc chodzą po urządach i częstują wafelkami. Był to pierwszy tego rodzaju przypadek w Domu Prasy. Nasz fotokorespondent M. PALUSZKIEWICZ utrwalił więc ich na zdjęciu.

Danuta WOJTUSIAK

Zestaw przygotowała Julitta TRYK

Szlakiem Adama Mickiewicza

W Nowogródzku Fotoreportaż

Szlachecki ród Mickiewiczów z Nowogródzkiego pieczętujący się herbem Poraj (róża biała pięciolistna w polu czerwonym), przodek Rymwid wywodził się z powiatu lidzkiego parafii raduńskiej. Około 1700 roku Krzysztof Mickiewicz, syn Walentego, przeniósł się w Nowogródkie. Tu do narodzin „Pana Tadeusza” żyły cztery pokolenia Mickiewiczów. O antenatach Adama pisze prof. Zbigniew Sudolski: „Była to zubożała szlachta zaściankowa rwąca się jednak do bitki i -przypadkownie- Mickiewiczem był uczestnikiem konfederacji związanej w obronie Stanisława Leszczyńskiego, a dziad Jakub uczestniczył w konfederacji barskiej, nie umiał ponoć pisać, służył zapewne na dworze zamożnego szlachetki, gdzie poznał posadzaną pannę, z domu Pękalską, której posag dał podstawę materialną nowej generacji Mickiewiczów. Z małżeństwa tego przyszedł na świat w roku 1765 ojciec przyszłego poety - Mikołaj”.

Mikołaj Mickiewicz posiadał folwark Horbatowice, był adwokatem przy niższych sądach w Nowogródzku. Przyjął się z sędzią ziemskim nowogródzkim Józefem Ułowskiem, właścicielem Czombrowa. Ekonomie w Czombrowie był Mateusz Majewski. Tam Mikołaj Mickiewicz poznał swoją przyszłą żonę, córkę ekonomy Barbarę. Z tego związku w 1796 roku przyszedł na świat pierwotny syn Barbary i Mikołaja Mickiewiczów - Franciszek, w dwa lata później Adam, a po nim jeszcze trzech synów: Aleksander, Jerzy i Antoni. Najmłodszy, Antoni, umrze w wieku 5 lat.

„Wyznam Pani nawet, że nie bez pewnej przyjemności zatrzymałem się w niektórych dzielnicach miasta, które mi się zdawały zupełnie podobne do dzielnic mojego miasteczka litewskiego. Proszę sobie wyobrazić na przykład plac targowy, pokryty warstwą nawozu i pierza, gdzie się spokojnie przechadzają kury, indyki i wszelkiego rodzaju stworzenia wśród gromad drzemających psów” (...)

- z listu Adama Mickiewicza pisanego z Konstantynopola (Stambułu) do Wieri Chlustin na przełomie września-października 1855 roku.

„Moje miasteczko litewskie” to Nowogródek.

Wiosną 1804 roku, ojciec przyszłego poety, Mikołaj Mickiewicz, zbudował w Nowogródzku drewniany dom. Trzy lata później w czasie pożaru dom ten spłonął doszczętnie. W 1807 roku nowogródzki aptekarz zbudował dla Mickiewiczów nowy dom, murywany. W zamian za wniesione w budowę pieniądze, aptekarz miał prawo do paroletniej dzierżawy domu. Według opisu przyjaciela Adama Mickiewicza, poety Antoniego Edwarda Odyńca, był to najbardziej okazały dom w całym ówczesnym Nowogródzku, ośmiopokojowy - 7 pomieszczeń na parterze i 1 na piętrze.

Wiosną 1812 roku zmarł ojciec Adama, Mikołaj Mickiewicz. Z powodu coraz bardziej pogarszających się warunków materialnych osieroconej rodziny, Barbara Mickiewiczowa i jej synowie byli zmuszeni przenieść się do drewnianej oficyny. Nie splacony budynek przejął aptekarz, w jednej z cze-

ści domu założył on aptekę, drugą oddał w dzierżawę.

Po śmierci aptekarza, w 1816 roku domek wrócił do Mickiewiczów. Po śmierci matki (1820 r.), Barbary Mickiewiczowej, domem zarządzał najstarszy z Mickiewiczów, Franciszek. Później trzech braci - Adama, Aleksandra i Jerzego - los porzucił po śmieci. W 1830 roku Franciszek bierze udział w powstaniu. Po stłumieniu powstania rząd rosyjski konfiskuje dom Mickiewiczów i w 1834 roku ogłasza licytację. Dom kupuje adwokat nowogródzki, ale sam w nim nie mieszka, oddaje go w dzierżawę.

W 1881 roku dom strawił pożar, sześć lat później odbudował go właściciel parceli Antoni Dąbrowski, zachowując dawny rozkład pomieszczeń. Dom (dworek) wydzierżawił aptekarz Karłowicz (w prawej części domu założył aptekę).

Syn poety, Władysław Mickiewicz, przyjechał do Nowogródka dwukrotnie. Pierwszy raz był w 1861 roku. Zatrzymał się w domu Mickiewiczów, zwiedził brzozi Świtezii, był w Zaosiu, w Tuhanowiczach, spotkał się z Marią Puttkamerową (Marią Wereszczakówną). Po raz drugi Władysław Mickiewicz był w Nowogródzku w 1922 roku. Wtedy też odwiedził Wilno, spotykał się z wileńską młodzieżą szkolną. Według opowiadań matki niżej podpisanej, która wręczała mu kwiaty, spotkanie z synem poety odbyło się w dawnym Pałacu Gubernatorskim, gdzie w czasie procesu filomatów był przesłuchiwany ojciec Władysława, późniejszy autor „Dziadów”.

Wnuk Adama Mickiewicza, L. Gorecki, odwiedził Nowogródek i jego okolice w 1891 roku, odnalazł tu wtedy akta sądowe dotyczące słynnego procesu granicznego między Sopolcami a Mickiewiczami.

W 1927 roku dom został odbudowany po kolejnym pożarze. 11 września 1938 roku

otwarto muzeum. Zgromadzone wtedy pamiętki na rodzinie Mickiewiczów (akta sądowe, meble, listy Adama Mickiewicza, lustro z bolcienickiego dworu, szal Maryli i in.). Większość z tych zbiorów zaginęła w czasie działań ostatniej wojny, poważnym zniszczeniem uległ wtedy dom Mickiewiczów.

Przed 1955 r., z okazji 100 rocznicy śmierci poety, władze białoruskie odbudowały dom w kształcie przedwojennym. W listopadzie tego samego roku w muzeum otwarto wystawę składającą się w większości ze zbiorów podarowanych przez ludność okoliczną, z obrazów i rzeźb ofiarowanych przez miejscowych artystów. W wystawie eksponowano brązowe popiersie Adama Mickiewicza - pomnik na tablicy pamiątkowej usytuowany w kościele O. O. Dominikańców, fundowany przez córkę Adama Mickiewicza Marię Gorecką w 100 rocznicę urodzin poety. Akcentem wileńskim był rokowany zegar z mieszkania poety przy Zaułku Bernardyńskim w Wilnie.

Gruntownej rewaloryzacji domu oraz jego wnętrza dokonano 12 września 1992 roku, prace wykonała polska firma Budimex.

Obecne muzeum w Nowogródzku nie jest wiernym odwzorowaniem domu rodziców Mickiewicza. Zgromadzone tu zbiory ilustrują życie i twórczość poety od lat dziecięcych do późniejszych czasów, ukazują źródła inspiracji.

Dzieciństwo i lata młodzieńcze Adama upłynęły w tym domu od 1804 r. (z przerwami) do pierwszej połowy września 1815 roku. Później dom rodzicielski Adam będzie odwiedzał rzadko i krótko (w czasie wakacji) w nim przebywał. Najczęściej i najchętniej będzie stąd się wyrwał na swoje stałe włości po Nowogródcyźnie, po borach, lasach, nad brzozi jeziora. Będzie odwiedzał miasteczka (Jarmarki), wioski (obrzędy ludowe), wreszcie dwory znomych (bibliotekę Chreptowiczów w Szczorach, dwór Wereszczaków w Tuhanowiczach, Puttkamerów w Bolcienkach - tych ostatnich już bliżej Wilna).

Nie był to pierwszy dom Mickiewiczów w Nowogródzku. Na początku 1801 roku rodzice poety, Barbara i Mikołaj Mickiewiczowie, zamieszkali w drewnianym domu

Antoniego Kamińskiego (według innych źródeł - w domu Dobrowolskiego). Dom stał w centrum miasteczka, „idąc od kramów do Zamku po lewej ręce”. Nieco później państwo Barbara i Mikołaj Mickiewiczowie przeprowadzili się do murowanego domu (dworku) Daneykowskich przy ulicy Żydowskiej. Oba te domy już dziś nie istnieją.

Głównym przesłaniem ekspozycji Domu-muzeum Mickiewicza jest sygnalizowanie poszczególnych akcentów (historycznych, etnograficznych, topograficznych, ludowych) w tworzywie literackim „Pana Tadeusza” poświęconym przede wszystkim Ziemi Nowogródzkiej.

Przykładowo - portrety.

*Dalej w polskiej szacie,
Siedzi Rejtan żałośny po włości stracie,
W rękę trzyma nóż,
ostrzem zwrócony do łona,*

*A przy nim leży Fedon i żywot Katona.
Dalej Jasiński, młodzian piękny i pęposny,
Obok Korsak, towarzyszy*

jego nieodstępny (...)

Każdy z tych portretów przedstawionych w „Panu Tadeuszu” nosi cechy poetyckiej hiperboli, czyli nie zawsze, nie w każdym przypadku pokrywa się z rzeczywistością historyczną, autentycznymi faktami. Na przykład postać Tadeusza Rejtana.

Tadeusz Rejtan (Reytan) urodził się w Hruszowie na Nowogródcyźnie. Był konfederatem barskim. W 1772 r. był posłem na sejm rozbiorowy, gdzie się upamiętnił rozpaczliwym protestem. Skutkiem niesześciwej narodowych popadł w chorobę psychiczną i w 1790 roku skończył życie samobójstwem. Nie trzymał noża, „ostrzem zwróconego do łona” (jak to jest u Mickiewicza), ale zmarł połykając odłamki potłuczony szczy.

O każdym z portretów w Domu-muzeum Mickiewicza można opowiadać, konfrontować je bardzo długo. Przedmiotem osobnego zainteresowania powinny być portrety szlachetki. Znajomość strojów, cech charakterystycznych „Polaka starej daty” przydatna jest tym wszystkim, którzy pragną zapoznać się bliżej z fantastycznymi bohaterami, rzekłbyś schodzącymi tu z kart Mickiewiczowskiego „Pana Tadeusza”.

Dom-muzeum Mickiewicza w Nowogródzku odwiedzają dziś uczniowie szkół wileńskich, wycieczki turystyczne z Polski. Są to tzw. fale przedjubileuszowe. Za rok cały świat będzie obchodził 200 rocznicę urodzin poety. Na ziemi ojczystej autora „Dziadów” nigdy specjalnie nie czekało się (i nie czeka) na pompatyczne „okazje” związane z imieniem ich Wielkiego Ziomka. Jest on tu stale w myślach i uczuciach tych, których całym sercem ukochał.

Nowogródek-Wilno

Alwiada Antonina BAJOR
NA ZDJĘCIACH: wycieczka turystyczna z Polski przed Domem-muzeum Adama Mickiewicza w Nowogródzku; tablica pamiątkowa z wizerunkiem poety przed Domem-muzeum; w pokojach muzeum; wspinaczka i robienie pamiętkowych zdjęć przed kopcem Mickiewicza.

Fot. autorka
i Regina Cieszkowska-Szwonicka

Podglądanie języka Dewastatorzy języka czyli - jak zostałem detektywem

To, że język jest własnością nas wszystkich, jest stwierdzeniem banalnym, natomiast niebanalne są wnioski, jakie z niego różni ludzie wyciągają. Jedni bowiem, uznając słuszość tego sądu, czynią wszystko, by dbać o wspólną własność, inni znowu uważają, że własność wspólna jest to własność niczyja i można z nią postępować tak, jak postępuje się z czymś, co do nikogo tak naprawdę nie należy i paskudzą, jak mogą. Gwoli sprawiedliwości muszę powiedzieć, że z tych pierwszych rzadko się pisze, natomiast dewastatorom języka poświęca się szczególnie dużo miejsca, z czego wniosek, że porządnemu człowiekowi zawsze gorzej się dzieje, bo nawet o nim pies z kulawą nogą nie wspomni. Nie odwiegnię i ja o tym normy i dziś będzie właśnie o pewnej dewastacji i jej sprayce.

Parokrotnie spotkałem się w tekstach „Kuriera” z wyrazem audyt, miałem jednak wiele innych rzeczy do zrobienia i jakoś nie zająłem się nim od razu. Dopiero lekтура informacji „Zytnacja Sodry jest lepsza niż przypuszczano” w numerze z 4 września zmusiła mnie do zainteresowania się audytem, bo nie tylko aż dwa razy użyto tego wyrazu w tekście, ale pojawiły się też inne, pokrewne wyrazy - audytowany i audytor.

Czytamy więc: *po raz pierwszy budżet Sodry był audytowany według wymagań międzynarodowych. Audyt przeprowadziła spółka „Price Waterhaus”. Ponadto wspólnie z międzynarodowymi audytorami działalność Sodry rewidowała też Kontrola Państwowa. Audyt wykazał, że...*

Przyznam, że tego nawet dla mnie było za dużo. Przede wszystkim nie wiem, co to jest audyt i audytowany, natomiast audytor znany mi jest tylko w znaczeniu „sędzia wojskowy”. O ile się orientuje, dziś już jest to wyraz przestarzały. Ale w końcu nie muszę znać słowniki wyrazów, jakich się po ulicy używa, od tego są słowniki, więc zacząłem od przeskazywania wszystkich słowników języka polskiego oraz słowników wyrazów obcych, jakie mam w domu, a jest tego parę dobrych pól. Poszukiwania pozwoliły potwierdzić to, co podejrzewałem - żaden ze słowników, w których sprawdzałem, ani ze starszych, ani z najnowszych nie notuje, poza audytorem, żadnego z wymienionych słów. Co prawda, nieobecność jakiegoś wyrazu w słowniku nie jest mocnym argumentem przeciwko niemu. Nie istnieje słownik jakiegokolwiek języka, który by zawierał wszystkie używane w nim wyrazy, a opracowanie takiego tezaurusa jest to po prostu niewykonalne. Informacja, jaką szukając, zdobyłem, acz negatywna, była jednak już coś warta, pozwoliła bowiem przyjąć, że mam do czynienia albo z wyrazem, który niedawno trafił do polszczyzny, albo z osobistym wkładem autora tekstu o Sodrze w rozwój języka polskiego (Jeżeli mówię o czystości, choć jeden przysporzył klawisz... - źródła cytatu nie pamiętam, więc nie podam). Zastępnym więc języka u osoby, która mając do czynienia z finansami instytucji zna obowiązującą terminologię (jak to się zdarzyło, po policyjnymu nazwa: przeszukała ją na okoliczność), ale też nie z tego nie wyszło. Pozostała więc ulubiona metoda Sherlocka Holmesa. Wróciłem do tekstu notatki. Na jego podstawie mogłem ustalić, że wyrazy, o które chodzi, mają coś wspólnego pod względem formy i znaczenia. Tym wspólnym elementem jest obecność w nich znanych mi rdzenia aud- -porównajmy łacińskie *audire, auditum* - „słuchać, słuchanie” - tego samego, który jest w wyrazach *audycja, audienca*, (sprzet) *audio*. Sąd możliwy był krok następny - w kierunku języka, w którym tkwi spór rdzeni łacińskiego pochodzenia, choć niekoniecznie o znaczeniu dokładnie takim, jak w łaci-

nie. I tu pewien problem - takich języków jest więcej niż jeden, bo w grę wchodzi cała rodzina języków romańskich (francuski, prowansalski, hiszpański, kataloński, portugalski, retoromański, włoski, sardyński, rumuński, moldawski, dalmatyński) i język angielski. Znużać w tytuł słowników? I to z powodu jednej krótkiej w końcu notatki prasowej? Z góry jednak można było wykluczyć większość języków, na placu pozostawały jednak dwa - francuski i angielski. Najbardziej podejrzany był ten drugi, ponieważ to właśnie angielski jest obecnie językiem najbardziej ekspansywnym. Sięgnąłem więc do słowników angielskich i trafiałem. W „Webster's New Dictionary” and „Thesaurus” znalazłem słowo *audit* (wymowa: „odit, czyli nieszczerzy audyt jest wizyty z postaci ortograficznej, nie fonetycznej”) zdefiniowane jako a formal checking of financial records, a w „Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English” ten sam wyraz miał objaśnienie: *official examination of accounts to see that they are in order*. A więc kurierowo audyt to po prostu sprawdzanie dokumentów finansowych w firmie, instytucji, czyli - mówiąc po polsku - kontrola księgowa, kontrola finansów, kontrola gospodarki finansami - a krócej - kontrola. W Sodrze przeprowadzona została kontrola budżetu firmy (nie! audyt), Sodra była kontrolowana (nie! audytowana), a czynności te prowadzili kontrolerzy albo rewidenty (nie! audytorzy).

Tak więc, przytoczone na początku zdania powinny wyglądać następująco: *po raz pierwszy budżet Sodry był kontrolowany (albo: sprawdzany) według wymagań międzynarodowych. Kontrolę (przy padkiem nie: kontrol) przeprowadziła spółka „Price Waterhaus”. Ponadto wspólnie z międzynarodowymi kontrolerami (albo rewidentami) działalność Sodry rewidowała też Kontrola Państwowa. Kontrola wykazała, że...*

W ten sposób zakończyłem śledztwo w sprawie audytu i pochodnych, które pozwoliło ustalić, co autor notatki chciał przekazać czytelnikowi. Dobrze przeprowadzone śledztwo nie powinno pozostawiać „białych plam”, są jednak pewne pytania, na które odpowiedzi nie znalazłem. Po pierwsze, do czego autorowi tej informacji potrzebne było słowo audyt, skoro nie brak polskich określeń czystości, o których pisał. Po drugie, do czego potrzebne było utworzenie słowa audytowany, skoro... Po trzecie, dlaczego czytając gazetę we własnym języku, czytelnik, żeby zrozumieć, o co piszącemu chodzi, ma tracić czas na poszukiwanie w słownikach, które trwają kilkakrotnie dłużej, niż przeczytanie tekstu, który zmusił go do podjęcia owych poszukiwań? Myślę, że szukanie odpowiedzi na te pytania może być bardziej pasjonujące niż rozwiązywanie krzyżówek.

Myślę, że w trakcie lektury niejednej z czytelników zadał sobie pytanie, po co tyle zachodu, skoro w notatce o Sodrze jest zdanie *Ponadto wspólnie z międzynarodowymi audytorami działalność Sodry rewidowała też Kontrola Państwowa*, w którym użyty czasownik *rewidowała* pozwala domyślić się, o co chodzi w tym audycie i nie trzeba grzebać specjalnie po słownikach. Jasne, że tak, ale czy wówczas powstałaby tak sensacyjno-detektywistyczna historyjka? Nawiasem mówiąc, nie zmienia fakty, że audyt i jego pochodne do niczego tak nagradę nie są nam potrzebne.

Dr hab. Mirosław SKARZYŃSKI

Praktyka rolnicza w Macierzy

Mieliśmy na wszystko oczy szeroko otwarte

We wrześniu br. zostałam studentką Wileńskiej Wyższej Szkoły Rolniczej. Pragnę więc podzielić się z wami wydarzeniami, które, jak sądzę, było dla studentów pierwszego roku kozytorem oraz auto wspaniałym przeżyciem. Otóż zostaliśmy zaproszeni przez Dom Polonii w Pułsku na szkolenie z zakresu przetwórstwa i małej przedsiębiorczości w oparciu o produkcję rolniczą do małego miasteczka Gołotczyzny w województwie ciechanowskim. Towarzyszyli nam wykładowcy: p. A. Grydź, p. J. Grymuta oraz p. A. Komar. Udzielił nam oni fachowej pomocy, a także rad, za co im serdecznie dziękujemy.

Spragniona wrażeń, z radosną werwą i zapalem, z optymizmem do tarła młodzież wileńska do celu. Byliśmy zakwaterowani w bardzo przytulnym internacie Zespołu Szkół Rolniczych. Wzrok nasz nie mógł się w pełni nasycić tym pięknem, które panowało dookoła szkoły, należy wymienić, iż było ono wynikiem pracy rąk uczniów.

Nasze szkolenie rozpoczęło się od wykładów. Muszę się przyznać, że mieliśmy ich nie za dużo. Wiele było interesujących, acz szczególnie zapamiętałam wykład z Krzysztofem Lechem - osobą związaną bezpośrednio z radiostacją. Pan ten posługując się wahałdem, zadziwiał nas przeróżnymi magicznymi czynnościami, na przykład wskazywał, w którym miejscu należy umieścić łożko ze względu na wpływ żył wodnych, na jakiej odległości oglądać telewizor, jak dopasować płac małżeńską. Z tej ostatniej chętnie w przyszłości skorzystamy.

Dosłownie każdego dnia mieliśmy po kilka wycieczek do różnych gospodarstw indywidualnych, przedsiębiorstw, firm. Mieliśmy zaszczyt także odwiedzić słynną Poznańską Polagrę. Powinniśmy byli na wszyst-

ko mieć oczy otwarte, bo wiedzieliśmy, że kiedyś będziemy mieli z tego egzamin.

Z różnów studenckich wynikało, że szkolenie to miało nie tylko same zady, lecz i wady. Przede wszystkim, nie przypadło do gustu nam to, że o 22.00 musiał być spokój, więc nie zawsze udawało się zastać idealną ciszę na korytarzu czy też w pokojach, z tego też wynikało, że najzwyklej niełatwo było się obudzić.

Zakończenie kursu odbyło się w Pułskim Domu Polonii, który jednocześnie funkcjonuje jako piękny hotel. Wreżono nam dyplomy i upominki w postaci książek. Ale najbardziej zachwycającą i cieszącą się powodzeniem wśród studentów imprezą była dyskutka w hotelowym klubie nocnym. Jak się okazało później, dyskutka była popularna nie tylko wśród młodzieży, ale i wśród wykładowców.

Na imprezie z okazji zakończenia szkolenia mieliśmy zaszczyt gościć dyrektora WWSZR p. R. Stanisza wraz z małżonką, który mógł się przekonać, że nie traciłszy czasu na marne.

Dwa tygodnie minęły niespostrzeżenie. Panowała zawsze super atmosfera: było wesoło, a zarazem poważnie. Ze smutkiem opuściliśmy Gołotczynę i stęsknieni po ukończonym Wileńskim skierowaliśmy się w stronę Litwy.

Szkolenia te nie tylko zostaną na długo w naszej pamięci, ale na pewno zaowocują praktyczną działalnością. Za zorganizowanie i ciągłe czuwanie nad nami serdecznie dziękujemy wszystkim, kto się przychylnie do tego, a szczególnie p. A. Brzozowskiemu oraz pracownikom Domu Polonii.

Elżbieta BORDOWSKA,
I kom. WWSZR

„Dachy Litwy - 97”

- tak się nazwa ekspozycja tematyczna czynna obecnie w prywatnym przedsiębiorstwie „Arfa” (Pylimo 10). Można tu obejrzeć około 60 zdjęć, których tematem jest

oczywiście niepowtarzalność romantyka starych dachów. Utrwalił je tacy znani fotograficy, jak V. Antanaviciute, J. Danauskas i inni.

R.SZKINKUNAS

Krajobrazy Wilna i Wileńszczyzny w zgadywanke „KW”:

Jesteś sprostregawczy, masz dobrą pamięć

Pytanie zgadywanke z dn. 18 października br. brzmiało: *Gdzie się znajdują i co przedstawiają miejsca utrwalone na zamieszczonych zdjęciach?*

Poprawna odpowiedź: Wileńska dzielnica Markucie - nagrobki upamiętniające psów tutaj pogrzebanych; fragment prochowni popularnie zwanych fortami na górze Szeszkinia.

Listownie i telefonicznie odpowiedzieli: Jan Anuszkiewicz, Zygmunt Baranowski, Tadeusz Biedulski, Rimas i Tomek Biedulscy, Edward Gajewski, Ryszard Jakutowicz, Jerzy Janusz Jarmolowski, Edgari Zbyszek Jarmolowscy, Zośka Jasiulewicz, Jan Klimowicz, Adam Korbut, Jadwiga Krysztal, Józefa Michniewicz, Eugeniusz Rymaszewicz, Franciszka Tarańczuk, Halina i Waldemar Wisniewscy, Zośka Urbanowicz.

Pytania dziesiętej zgadywanke nawiązują do Dnia Święta Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej przypadającego 11 listopada: Fragment jakiegoś cmentarza i jaki pomnik widzimy na zdjęciu. Na innym - popiersie wybitnego polskiego historyka, jednego z twórców idei niepodległej Polski. O kim mowa?

Odpowiedzi oczekujemy od 10 do 21 listopada br. pod adresem redakcji „KW”: Laisves pr. 60, 2056 Vilnius, z dopiskiem „Krajobrazy”, ew. można przekazać

tel. 42-79-48. W redakcji są do odebrania nagrody książkowe za zgadywanke z dn. 18 października: 11 piętro, pokój 1117, od godz. 10.00 do 17.00.

Następna zgadywanke zost-

nie ogłoszona tradycyjnie w sobotę, 22 listopada.

Jerzy SURWIŁO

Fot. Tadeusza Waźniewicza i ze zbiorów Bohdana Szunajki

Kurierem

● Związana z rządzącą partią socjalistyczną francuska centrala związkowa CFTD zaaprobowała w Paryżu porozumienie zawarte z przedsiębiorcami w sprawie wynagrodzeń dla strajkujących kierowców ciężarówek. CFTD jest na razie jedyną centralą, gotową podpisać to porozumienie. Twierdzi, że kontroluje 80 procent zapór, które wzniesiono przed pięcioma dniami na francuskich drogach.

● Rynek południowokoreański odnotował dalszy spadek. Rząd usiłował rozprzecznić obawy o finansową stabilność kraju, ale inwestorzy starali się pozbyć swych wkładów. Waluta koreańska, won, osiągnęła w piątek kolejny rekordowy spadek wartości wobec dolara, i to mimo dwóch interwencji banku centralnego. Od początku bieżącego roku won stracił 16 proc. swej wartości.

● Trzosebową misją sekretarza generalnego ONZ zakończyła prace w Bagdadzie. Jej rozmowy z wicepremierem Tarikiem Azizem nie doprowadziły do przełamania impasu w sprawie amerykańskich inspektorów wchodzących w skład Komisji ONZ do spraw Rozbrojenia Iraku. Jedynym osiągnięciem jest to, że Aziz obiecał członkom misji, że termin usunięcia inspektorów z Iraku zostanie odroczony. Nie podał jednak na jak długo. Oświadczył też, że Irak jest gotów do „konstruktynego dialogu” z ONZ i zapowiedział przyjazd do Nowego Jorku na rozmowy z sekretarzem generalnym ONZ.

● Szukają się kolejne zwolnienia w niemieckim górnictwie węglowym. Pracodawcy z Zagłębia Ruhry i Zagłębia Saary uzgodnili ze związkami zawodowym górników i chemików, że co czwarty z 80 tysięcy zatrudnionych utraci pracę do r. 2001, a dalszych kilkanaście tysięcy - do 2005.

● Niemcy zamierzają odzyskać pozycję największego inwestora zagranicznego w Bułgarii, oceniając, że klimat dla inwestycji w tym kraju poprawia się dzięki prorofematorskiej polityce obecnego rządu centroprawicowego - powiedział w Sofii niemiecki minister współpracy gospodarczej i rozwoju, Carl Dieter Spranger. Wymienił m.in. telekomunikację, bankowość i rolnictwo, ale na pierwszym miejscu postawił turystykę. Już obecnie 36 proc. turystów zagranicznych w Bułgarii to Niemcy.

● Wielka Brytania, która 1 stycznia 1998 r. przejmie na pół roku przewodnictwo w Unii Europejskiej, ogłosiła, że jej najważniejszym zadaniem w tej roli będzie walka z bezrobociem, przestępczością i skażeniem środowiska.

● Naukowcy australijscy wypróbowali na zwierzętach z pomyslnym wynikiem dostaną szczepionkę przeciwko wrzodom żołądka. Jej działanie polega na zapobieganiu infekcji bakteriami *helicobacter pylori*, które uchodzą za głównego sprawcę wrzodów żołądka i dwunastnicy.

● Duńska wyspa Samsø, przyjmująca wielu urlopowiczów, przestawi się na korzystanie wyłącznie z odnawialnych źródeł energii. Najpóźniej za 10 lat cały prąd zużywany na tej bałtyckiej wyspie wytwarzany będzie przez generatory napędzane wiatrem. Do ogrzewania wykorzystywać się będzie słone, gnojówkę i drewno. Pojazdy drogowe będą miały silniki elektryczne napędzane przez akumulatory, ładowane prądem z wiatraków.

Rosja

Manifestacje w rocznicę przewrotu bolszewików

W całej Rosji trwały manifestacje z okazji 80. rocznicy rewolucji 1917 roku. Według różnych źródeł, na ulice rosyjskich miast w piątek wyszło od 750 tys. do 1,5 mln sympatyków komunistów.

Po raz pierwszy od kilku lat w ich szeregach nie było jedności - „radykałowie” i „umiarkowani” demonstrowali oddzielnie.

W Moskwie ci pierwsi - zwolennicy skrajnie lewicowego ugrupowania „Trudowaja Rossija” Wiktorii Anpilowa, Związku Oficerów Stanisława Tieriechowa i Partii Narodowo-Bolszewickiej Eduarda Limonowa - zebrali się na południowym krańcu Placu Czerwonego, za Soborem Wasyla Błogosławionego. W ich wiecu, który odbywał się pod hasłem „Sojalizm albo śmierć!”, uczestniczyło ok. 3 tys. osób. Na zakończenie Anpilow, Tieriechow i Limonow złożyli kwiaty przed Mauzoleum Lenina.

„Umiarkowani”, czyli zwolennicy Komunistycznej Partii FR, spo-

tkali się na Lubiance, przed siedzibą byłego KGB. W manifestacji, na którą przybyli liderzy KPFR z Giennadijem Żuganowem, wzięło udział ponad 20 tys. osób.

Obie demonstracje wyruszyły rano spod pomnika Lenina na Placu Kałuskim. W manifestacji, w której zbiórki doszło do namiętych polemik między „radykałami” a „umiarkowanymi”.

„Nie staniemy na jednej trybunie z kapitulentem Żuganowem, który zmówił się z antynarodowym rządem Czernomyrdina” - mobilizował swoich zwolenników Anpilow. Według niego, Rosja stoi wobec wyboru: „Albo z Leninem, albo z Jelcynem”. „My chcemy z Leninem” - oświadczył Anpilow ruszając ze swoimi sympatykami w stronę Placu Czerwonego.

„Umiarkowani” oczekali kilkadziesiąt minut, po czym udali się w kierunku Lubianki. Poza tysiącami

czterech sztabowych widać było portrety Lenina, Stalina i - co stanowi nowość moskiewskich pochodów - Łukaszenki. Uczestnicy pochodu skandowali antyrządowe, antyprzydackie i antysemickie hasła. „Bory-

sa Jelcyna - pod sąd!”, „Anatolija Czubajsa - do Lefortowa!”, „Borysa Bieriezewskiego - do Izraela!” - krzyczano.

NA ZDJĘCIU: demonstracja w Moskwie. Fot. EPA-ELTA

Konkordat

Rząd przyjął projekt ustawy o ratyfikacji

Rząd przyjął w piątek projekt ustawy o ratyfikacji konkordatu między Polską i Stolicą Apostolską.

W treści ustawy nie znalazła się wynegocjowana przez poprzedni

gabinet jednostronna deklaracja polskiego rządu wyjaśniająca niektóre zapisy konkordatu. Deklaracja znajdzie się natomiast w uzasadnieniu do ustawy.

Wizyta

Hilary Clinton odwiedzi Lwów

Pierwsza Dama Ameryki, Hilary Clinton odwiedzi w przyszłym tygodniu Ukrainę. Kosję poradzieckie republiki w Azji Środkowej - podała w czwartek ambasada USA w Kijowie. Celem podróży jest okazanie amerykańskiego poparcia dla reform, wdrażanych przez kraje tego regionu.

10 i 11 listopada pani Clinton odwiedzi Kazachstan, 12 - Kirgistan, 13-14 - Uzbekistan. W Rosji małżonka prezydenta USA zatrzyma się 15 i 16 bm. w Jekatierinburgu i Nowosybirsku, a uwięzieniem podróży będzie wizyta we Lwowie 16-18 bm.

Obchody

Tylko połowa Polaków wie, dlaczego święci 11 Listopada

46 proc. Polaków wie, że 11 listopada obchodzone jest Narodowe Święto Niepodległości, tylko 12 proc. wie, dlaczego święto obchodzone jest tego dnia i z czym ta data się wiąże - wynika z sondażu Centrum Badania Opinii Społecznej przeprowadzonego na 1168-osobowej reprezentatyw-

nej grupie dorosłych Polaków. Co trzeci respondent nie wie, dlaczego 11 listopada jest świętem. Więcej o Święcie Niepodległości wiedzą osoby z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza, osoby o poglądach prawicowych i mieszkańcy południowo-wschodniej Polski.

Kuba

56 ofiar zderzenia pociągu

56 osób zginęło w wyniku zderzenia pociągu osobowego z autobusem, do którego doszło w czwartek w mieście Urbano Noris, w prowincji Holguin na wschodzie Kuby, 770 km od Hawany - poinformowała agencja

EFE, powołując się na źródło oficjalne.

Pociąg jechał między Hawanę, a Santiago de Cuba. Rany odniosła dziesięć innych osób - jak podał rządząca agencja informacyjna AIN.

KULTURA

Spice Girls uznane za najlepszy zespół przez MTV

Brytyjski zespół Spice Girls, kontynuujący zwyciężący marsz przez listy przebojów, otrzymał w czwartek nagrodę dla najlepszego zespołu przyznawaną w czwartej edycji nagród muzycznych MTV.

Na nagrody, przyznawane przez 800 członków akademii przemysłu muzycznego, głosują wcześniej widzowie MTV.

Dziewczęta ze Spice zakasowały wszystkich męskich kandydatów do nagrody: Oasis, The Prodigy, Radiohead i U2.

Ale The Prodigy zdobyli aż trzy nagrody: za najlepsze wideo do „Breathe”, najlepszy taniec i dla najlepszej grupy alternatywnej.

Weterani z irlandzkiego zespołu rokowego U2 otrzymali nagrodę za najlepsze wykonanie na żywo - Best Live.

Johnowi Bon Jovi przyznano nagrodę dla najlepszego wykonawcy męskiego, a grupie Hanson z USA - nagrodę za najlepszą piosenkę za przebojową „MMMBop” oraz nagrodę „przełomową” - Best Breakthrough.

Nominowany w trzech kategoriach Michael Jackson nie dostał ani

jednej nagrody, za to jego siostrę Janet uznano za najlepszą wykonawczynię.

Will Smith, gwiazdor filmu i rapu, otrzymał nagrodę za najlepsze rapowanie - Best Rap.

NA ZDJĘCIU: dziewczyny ze Spice Girls. Fot. EPA-ELTA

Senat

AWS przewodniczy niemal wszystkim komisjom

Stanowiska przewodniczących 12 komisji senackich przypadły w wyniku piątkowego, tajnego głosowania w Izbie senatorom AWS. Jedynie Komisji Spraw Zagranicznych i Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych przewodniczyćby Władysław Bartoszewski (UW), a Komisji Praw Człowieka i Praworządności - Zbigniew Romaszewski (ROP).

Przewodniczącym Komisji Gospodarki Narodowej został Kazimierz Kleina (AWS), Kultury i Środków Przekazu - Krystyna Czuba (AWS), Nauki i Edukacji Narodowej - August Chelkowski (AWS), Obrony Narodowej - Stefan Jurczak (AWS), Ochrony

Środowiska - Franciszek Bachelada-Księżdziałarz (AWS), Praw Człowieka i Praworządności - Zbigniew Romaszewski (ROP), Rodziny i Polityki Społecznej - Dariusz Kleczek (AWS), Rolnictwa i Rozwoju Wsi - Józef Fraček (AWS), Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej - Mieczysław Janowski (AWS), Spraw Emigracji i Polaków za Granicą - Janina Sagatowska (AWS), Spraw Zagranicznych i Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych - Władysław Bartoszewski (UW), Ustawodawczej - Piotr Andrejewski (AWS), Zdrowia, Chelkowski (AWS), Obrony Narodowej - Stefan Jurczak (AWS), Ochrony

Świątkowski (AWS).

Brazylia

Gangsterzy zrabowali 5 mln dolarów

Dziesięciu uzbrojonych po zęby gangsterów dokonało w czwartek napadu na samolot stojący na lotnisku w brazylijskim mieście Sao Paulo i przepado bez śladu z łupem wysokości około 5 mln dolarów. Akcja była błyskawiczna, nie padł ani jeden strzał, nikt nie odniósł obrażeń.

Napaściny uzbrojeni w karabiny maszynowe dojechali na autobus pas lotniska Congonhas furgonetką i samochodem, który miał wyładować na drzwiach lotniskowe znaki identyfikacyjne. W mglnym oku opano-

wali stojący tam samolot-taksówkę, wynajęty od lokalnego przewoźnika przez „Banco do Brasil”.

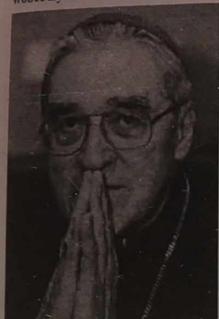
Po rozbrojeniu strażników i ochroniarzy rabusie zgarnęli 5,5 mln reali (około 5 mln dolarów). Pieniądze te miały zostać przewiezione do położonego około 350 km na zachód od Sao Paulo miasta Bauri. Uciekając gangsterzy wzięli jednego zakładnika, którego wkrótce po opuszczeniu lotniska uwolnili. Według policji, napad trwał nie dłużej niż 5 minut.

W PRASIE POLSKIEJ

Przewyciężyć uprzedzenia

Rozmowa z kardynałem Jean-Marie Lustigerem, arcybiskupem Paryża

W jakim stopniu Europa - a w szczególności Polska - przewyciężyła problem historycznych uprzedzeń wobec Żydów?

Jean-Marie Lustiger: Żydowski punkt widzenia zależy od pokolenia, kraju, zachowania władzy i różnych tendencji. Mogę się wypowiadać jedynie w imieniu państwa Zachodniej Europy

Jean-Marie Lustiger: Żydowski punkt widzenia zależy od pokolenia, kraju, zachowania władzy i różnych tendencji. Mogę się wypowiadać jedynie w imieniu państwa Zachodniej Europy i Wschodniej. We Francji, Anglii, Włoszech lub Hiszpanii, gdzie rozegrało się w przeszłości tyle tragicznych wydarzeń, stosunki są dziś rzeczywistym przejrzyście, dobre i pełne szacunku.

Mówiąc o okropnościach przeszłości, trzeba powiedzieć prawdę. Nie chcemy, żeby ludzie klócili się tak jak członkowie rodziny stawiający sobie nawzajem za-

rzuty. Wychodząc od prawdy, należy uznać, że można się ponownie spotkać - w prawdziwej i pełnej pokucie miłości. Jako przykład pojednania stawiam Francję i Niemcy, które pały do siebie nienawiścią i prowadziły przeciwko sobie wojny. Jeżeli młode pokolenie zapomniało o przeszłości, a pewnego dnia ktoś ją odkryje, nienawiść może się zrodzić od nowa. Jeżeli - przeciwnie - powiemy sobie prawdę, nie będziemy się bali przeszłości. Będziemy dumni, że zdołaliśmy przejść nad nią do porządku dziennego. Byli przeciwnicy mogą się wspierać, pomóc sobie w gojowaniu ran, stać się braćmi.

- Czy pojednanie chrześcijańsko-żydowskie jest szczerze?

- Istnieje kilka płaszczyzn odpowiedzi na to pytanie. Rozpocznie od najbardziej elementarnej. Reakcja społeczeństwa zależy od konkretnego kraju i jego historii, a także dawnej i obecnej pozycji Żydów. Na Litwie już ich nie ma, praktycznie nie ma ich również w Polsce. Nie można więc abstrakcyjnie mówić o pojednaniu, nie biorąc pod uwagę sytuacji lokalnej. Po II wojnie światowej z inicjatywą katolicką i protestancką odbyło się w Seelischer w Szwajcarii spotkanie i przedstawiła mi społeczności żydowskiej. Wzięli w nim udział zarówno chrześcijańscy teolodzy, księża, jak i naukowcy. Wspólnie zastanawiali się nad tym, co się wydarzyło w ostatnich wiekach. Pod koniec spotkania wydali oświadczenie, w którym zawarli postulat zmian sposobu wzajemnego porozumiewania się; tzw. punkty, z których Seelisbergu dotyczyły głównie chrześcijan.

Z inicjatywą Jana XXIII sobór watykański II wydał deklarację na temat re-

ligii niechrześcijańskich, a kolejnej wielkiej zmiany dokonał Jan Paweł II, budząc refleksję na temat stosunków chrześcijańskich. W ostatnich latach uczyniono więcej niż przez wszystkie wieki stosunków chrześcijańsko-żydowskich. Nastąpił bardzo istotny przełom, choć wielu ludzi nie zdaje sobie jeszcze z tego sprawy.

- Jak realizować inny postulat papieża, dotyczący rechrystianizacji Europy, skoro na przykład we Francji kościoły świecą pustkami? Według Was to 6 proc. młodych.

- We Francji przeżyliśmy kryzys zapomnienia, naród odciął się od swojej przeszłości. Kiedy przyjeżdżam do Polski, uderza mnie to, że jesteśmy świadomi własnej historii. Młodzi Francuzi nie tylko nie wie o historii, ale nie wie o historii. Wzięli w nim udział zarówno chrześcijańscy teolodzy, księża, jak i naukowcy. Wspólnie zastanawiali się nad tym, co się wydarzyło w ostatnich wiekach. Pod koniec spotkania wydali oświadczenie, w którym zawarli postulat zmian sposobu wzajemnego porozumiewania się; tzw. punkty, z których Seelisbergu dotyczyły głównie chrześcijan. Z inicjatywą Jana XXIII sobór watykański II wydał deklarację na temat re-

miłniane. Ale pytania, które się dzisiaj stawia, nie dotyczą tylko kultury, lecz sensu życia. W jego poszukiwaniu wciąż aktualna pozostaje ewangelia.

- Czy rzeczywiste podważenie Świątobliwych Dni Młodości w Paryżu byłyby świadkami „przebudzenia młodych Francuzów”?

Skarb wiary

Kardynał Jean-Marie Lustiger jakby udzielił odpowiedzi na pytanie, czy w tym czasie Wielkiego Tygodnia, a święciejście miało przeżyć Wielkiego Piątku, a więc pamiętki dnia śmierci Jezusa - mówi ks. Mieczysław Augustynowicz z Wydawnictwa św. Jacka. Świadectwem tych doznań jest wywiad- „Wybór Boga”. W książce znajduje się m.in. rozdział „Chrześcijaństwo i judaizm”, którego treść jasno dowodzi, że fakt przyjęcia chrztu nie tylko nie zatarał w pamięci Jean-Marie Arona Lustigera świadomości jego żydowskiego źródła, lecz zainspirował go do jeszcze większego studium judaizmu i poszukiwań o jego powiązaniu z chrześcijaństwem. Zdaniem ks. Augustynowicza, w osobie i sposobie myślenia kardynała Lustigera wyraźnie uwidacznia się zasada biblijna mówiąca, że „Nowy Testament w starym się zawiera, a starzy w nowym nabiera swałość”. Kardynał Lustiger jest bowiem jednym z złośliwych rzeźników dialogu judaizmu, także na podłożu teologiczno-liturgicznym. Jego ogromna wiedza i skromność są cenione nie tylko we Francji.

Mówiąc w Będzinie o współczesnych niebezpieczeństwach, kardynał wspominał m.in. o „egoizmie, sprawującym, że człowiek jest okrutny”. Jego zdaniem, jeśli nasza cywilizacja będzie tylko cywilizacją mediów i pozorów, przestanie istnieć: „Jeżeli całkowicie pochłonęli przez obraz pożądaną prawdę, przestaniemy być ludźmi, nie mamy czasu, aby żyć”. Zapytany przez będzinśkich licealistów o wskazówki dla polskiej młodzieży żyjącej pod koniec XX w. kardynał powiedział: „Nie zgubcie tego skarbu wiary, jaki przekazał nam rodzice. Wasze życie będzie zupełnie inne, jeżeli większe zmiany, będziecie więc tym bardziej potrzebowały tej mądrości i siły, aby z nich czerpać nadzieję.

pie spada na przykład liczba zawieranych ślubów, ochrzczonych zostało ok. 10 proc. dzieci, zmniejsza się też liczba uczęszczających na katechezę. Jest to więc generacja nie mająca dziedzictwa duchowego, kulturalnego i moralnego, ponieważ nie otrzymała tego od swoich rodziców. Ale ci ludzie szukają i stawiają pytania. Przejawiają przy tym bardzo duży odwagę i czynią to pokojowo, chociaż jest to pokolenie placące najwyższą cenę za rozwój ekonomiczny. To wśród nich najwięcej jest bezrobotnych oraz ludzi pochodzących z rodzin uboższych. Zamiast jednak organizować rewolucję i dawać się zepchnąć na margines społeczny, oni poszukują.

Ważne jest, jakie pytania człowiek zadaje dzisiaj i czy ktoś jest w stanie nie tyle udzielić na nie odpowiedzi, ile przekazać wiarę i nadzieję. Nie zjemy w czasach, gdy wszyscy Polacy lub Hiszpanie są katolikami, uczęszczają do kościoła, nie zjedzą do końca, co ich dziadkowie, nie stępną wola hamburgery, Na święcie zachodzą duże zmiany, ale pytania kobiet i mężczyzn pozostały te same. Mamy tę samą wolę, serca i nadzieje. Transformacja społeczeństwa jest nieunikniona, będzie ważne jest, aby ludzie potrafili odbarzać swoich bliźnich i Boga miłością.

Przejawiają przy tym bardzo duży odwagę i czynią to pokojowo, chociaż jest to pokolenie placące najwyższą cenę za rozwój ekonomiczny. To wśród nich najwięcej jest bezrobotnych oraz ludzi pochodzących z rodzin uboższych. Zamiast jednak organizować rewolucję i dawać się zepchnąć na margines społeczny, oni poszukują.

Ważne jest, jakie pytania człowiek zadaje dzisiaj i czy ktoś jest w stanie nie tyle udzielić na nie odpowiedzi, ile przekazać wiarę i nadzieję. Nie zjemy w czasach, gdy wszyscy Polacy lub Hiszpanie są katolikami, uczęszczają do kościoła, nie zjedzą do końca, co ich dziadkowie, nie stępną wola hamburgery, Na święcie zachodzą duże zmiany, ale pytania kobiet i mężczyzn pozostały te same. Mamy tę samą wolę, serca i nadzieje. Transformacja społeczeństwa jest nieunikniona, będzie ważne jest, aby ludzie potrafili odbarzać swoich bliźnich i Boga miłością.

Rozmawiała Maria GRACYK „Wprost” Fot. K. Wojda

W Polsce może też zimy zamarnąć nawet kilkaset osób

Bezdomni

W październiku podczas pierwszych tegorocznych mrozów zamarzyły cztery osoby. - Tę zimy liczba ofiar może wzrosnąć nawet do kilkaset - alarmuje Marek Koftański. Już teraz do ośrodków i domów pomocy zgłasza się od 20 do 100 osób dziennie. - Niestety, większość z nich trafia tam jakby na własne życzenie. Syndrom wyuczonej bezradności sprawia, że tak naprawdę nie mają ochoty rezygnować z życia na dworcach - przypomina Piotr Ławacz, psycholog społeczny.

Przysiadanie całymi dniami na ulicach i zbieranie to dla większości bezdomnych naturalny styl życia. Nie muszą podejmować decyzji, nie odczuwają zazdrości, nie walczą o wyższą pozycję społeczną, nie boją się przegranej, „normalna” część społeczeństwa chce, żeby bezdomnych znalazł sobie pracę, miał dom i jedzenie w lodówce. Z drugiej strony, automatyzm nie proponuje się im życie w straszcie, ciągłym strachu, zaprasza do wysięgu o bycie lepszym. Ulica jest bezpieczniejsza - próbuje tłumaczyć „bezdomy” z wyboru” Piotr Ławacz. - Ale nie zima - ripostuje Marek Koftański. - W zeszłym roku zamarło ponad 100 osób, dlatego teraz musimy wcześniej zapobiec bezsensownym śmierciom. Prowadzony przez Koftańskiego Mar-

kot przygotował już ponad 2 tys. miejsc noclegowych w całym kraju. Zaprojektowano m.in. świnianie, gdzie schronienie znajduje 300 osób, a także stary bunkier, który może pomieścić ok. 800 bezdomnych. Na ich potrzeby uruchomiono też nową linię do produkcji makaronu (400 kg dziennie) oraz bezpłatną infolinię (0-800-20-150).

Nadal brakuje nam przede wszystkim ciepłej odzieży - apeluje Koftański. Do tegorocznej zimy przygotowało się również Stowarzyszenie Pomocy Bezdomnym, do którego od początku października zgłasza się prawie 60 osób dziennie. - Już latem nawiązujemy kontakty z barami i noclegowniami, magazynujemy odzież i zwracamy się o pomoc do lekarzy, by potem zimą nie odczuwać bezdom-

Schroniło Nowy Jork

Przy Tomkins Square na Manhattanie, gdzie rozgrywa się sztuka Janusza Głowackiego „Antygona w Nowym Jorku”, codziennie spotykają się bezdomni. Jest ich w tym mieście ponad 40 tys.: czarni, biali, Amerykanie, Rosjanie, Polacy, Latynos. Opowiadają, że już tę zimą wracają do rodzin, że czekają na nich żony, siostry, przyjaciele, dzieci. Ale z parku trudno wyjechać, park jest domem i ucieczką. - Są namiętnym wyrzutem sumienia, rzucamy się w oczy na każdym kroku - podkreśla Pete Morgan, psycholog pracujący społecznie w największej nowojorskiej organizacji pomocy bezdomnym Homeless Services. - Dla ludzi bez dachu nad głową nie ma dobrej pracy roku - mówią w Milli Service Center for Homeless. Każda bezdomna kobieta jest ofiarą gwałtu, każdy bezdomny mężczyzna ofiarą ataku innych bezdomnych lub przy padkowy chł. przestępstw.

Liczne organizacje wspierające bezdomnych dysponują własnymi schroniskami. Homeless Service ma ich w całym mieście 129 (90 dla pozabawowych dom rodzin i 37 dla osób samotnych). Chroniska dla samotnych bezdomnych mogą pomieścić ok. 10 tys. osób, w schroniskach dla bezdomnych rodzin jest dwa razy więcej miejsc. Pozostali zimą przenoszą się do metra, na dworce kolejowe i autobusowe, do opuszczonych bądź nie zamieszkałych domów.

Kiedy przychodzi zima, na ulice Nowego Jorku wyjeżdżają dodatkowe patroli policjanci, które wspólnie z wolontariuszami wypatrują pozabawionych pomocy bezdomnych. Gorąca atmosfera panuje przed listopadowym Świętem Dziękczynienia i Bożym Narodzeniem, kiedy przygotowuje się ok. 20 tys. świątecznych posiłków dla nowojorskich bezdomnych. 22 grudnia obchodzony jest Homeless Memorial Day (Dzień Pamięci o Bezdomnych). We wszystkich wielkich miastach demonstrują wówczas tysiące tych, których los zepchnął na margines.

bić chęć do życia, usamodzielnienia się. Ale tylko nieliczni z nich godzą się na „powrót do normalności” - dodaje Jagodzińska. Na ulicę wracają alkooholicy, dla których normalne życie oznacza egzystencję wśród kartonów i śmietników, oraz kłószczarzy, dla których bezdomność jest pomysłem na życie.

- Taki człowiek tylko na chwilę przylaża się do kaloryfera, tak naprawdę jednak chce zawsze być „poza” - potwierdza ks. Mateusz Zarnowiecki, dyrektor poznańskiego Caritasu. W stanie gotowości znajdują się niemal wszystkie ośrodki i schroniska dla bezdomnych. W ubiegłym roku tylko w noc z 29 na 30 grudnia zamarło osiem osób. Według szacunkowych danych, w Polsce żyje od 100 tys. do pół miliona bezdomnych. Wspólnota

malgorzata KALUZA Nowy Jork

- Sytuacja nie jest ani biała, ani czarna. Dzisiejsi młodzi Francuzi są dziećmi pokolenia '68, które zerwało ze wszelkimi tradycjami. W tej gru-

Dzieci dworca ZOO

Okolo miliona Niemców, w tym 200 tys. dzieci i 160 tys. kobiet, nie ma dachu nad głową - szacuje organizacja pomocy bezdomnym Bundesarbeitsgemeinschaft Wohnungslosenhilfe. Tylko w Berlinie na ulicach żyje 7 tys. dzieci. W 1996 r. zamarło w RFN 40 osób.

Bezdomni mogą skorzystać z przytulnych komunalnych, oraz prowadzonych przez organizację charytatywnie Kościoł. Tym, którzy wola nocować na ulicach, rozwozi się kocio, ciepłe posiłki, napoje, owoce i witaminy. Podczas większych mrozów dyrekcja niemieckich kolei pozwała bezdomnym nocować na dworcach. Zdarzają się jednak wypadki tragicznej nieloteralności. W ubiegłym roku pracownicy stacji w Kerpfen-Horren wyrzucili na ulicę 55-letniego mężczyznę, który po kilku godzinach zamarł. Pewna bezdomna kobieta polecała z namiotem do Włoch, gdzie - jak sądziła - uda się jej przetrwać zimą. Włotka policja znalazła ją zamarniętą na peryeriach Mediolanu.

Piotr CVVINSKI Bonn

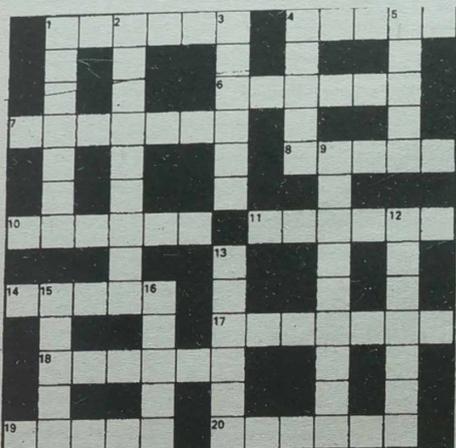
wcześniej matrace i buty - mówi Tamara Kwarcińska ze wspólnoty Ośrodek Pomocy Społecznej opiekuje się bezdomnymi z Dworca Centralnego w Warszawie, wydaje im talony na żywność, mrowadzi magazyn odzieżowe. Kiedy temperatura drastycznie spada, pracownicy ośrodka starają się zdzurować w noc i udzielać przynajmniej doraznej pomocy przy odmrożeń. Polski Komitet Pomocy Społecznej zapewnia bezdomnym miejsca noclegowe, opiekę medyczną, opiekę bielizną, możliwość umycia się i wyrania brudnych rzeczy. Latem wykorzystuje się 60-80 proc. miejsc, zimą liczba ta dwukrotnie wzrasta. Towarzystwo Pomocy im. Brata Alberta w całym kraju ma 47

placówek, w których przyjmują wyłącznie mężczyzn po 55. roku życia (zimną ten próg obniża się o pięć lat). - Podczas mrozów nasze ośrodki rozciągają się jak gumka. Choć w schroniskach jest tylko 90 miejsc noclegowych, przyjmujemy nawet 240 osób. Matrace i spiwoży

kładamy w łazienkach - wyjaśnia Eugeniusz Danielewicz, wiceprezes zarządu głównego towarzystwa we Wrocławiu. - Bezdomnym zapewniamy nie tylko dach nad głową, ale również wsparcie psychologiczne, leczymy ich z bezradności. Niewielu jednak próbuje z tego wyciągnąć jakies wnioski. Bezdomni w Polsce skazani są wyłącznie na pomoc specjalnych ośrodków i domów. - Całe społeczeństwo, że powstaje ich coraz więcej, dzięki czemu bezdomni rezygnują z mroznego jeszcze nie tak dawno sposobu na zalenie dachu nad głową: popieniania przestępstw, by zame spdzic w wiczeniu - zarzuwa Pamiel Biedziak z Komendy Głównej Policji. - Na pomos rezygnacji społeczeństwa ludzie ci nie mają co liczyć. Wciąż udużamy, że nas ten problem nie dotyczy, że bezdomnymi powinniśmy się zająć Kościoł, ewentualnie państwo. Dla nas bezdomny jest albo chory, albo pijany, więc nie wypada go nawet tolerować - podsumowuje prof. Tomasz Goban-Klas.

Natasza SOCHA Współprac.: Agnieszka STEPIŃSKA „Wprost”

Krzyżówka

Znaczenie wyrazów

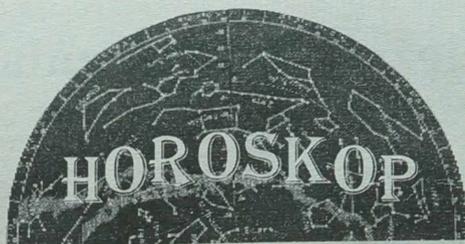
POZIOMO: 1. Wandy, Pilsudskiego lub Unii Lubelskiej. 4. Element budowlany, występuje ze ściany. 6. Pisał: „Czarna Rachel w czerwonym idzie szalu dora...”. 7. Mickiewicza Powieść Litewska. 8. Bywa siaraczany, sztuczny lub młodzieży. 10. Czas najlepszy. 11. Należał gumowca..., chyba, bo płynię jak ryba! 14.....śpiewak. 17. Zeus. 18. Czubek rozkładu. 19. Jajko ohydna, wstrętna.....20. Słowo dające wrażenie, że to nie plesze zgromadzenie (l.m.).

PIONOWO: 1. Pilnuj, czy się dobrze pasie, juhasie (l.m.). 2+12. Rzecz oczywista, tonie pacyfista (9,7). 3. Plucha. 4. Wielkouch. 5. Oszust, zażył mnie z...! 9. A i Niedźwiedzia nie Mała! 9/7. 12. Patr. 2. 13. Przymierze. 15. Żarłacz. 16. Artemida.

Rozwiązania krzyżówki z nr 209

Poziomo: złoty cieciel, talia, Izraelita, gunia, arkusze, rozkaz, lasica, Baran, sielanka, trepki, dyptyk.

Pionowo: zabiera głos, terapeutki, igliwie, letarg, celownik, czapka, rabaty, zrze, arnika, sierp, Asnyk.

KOZIOROŻEC. Będziecie zadowoleni z wyników

swojej pracy. Dadzą one znaczne dywidendy, które warto zainwestować w niezawodny interes. Nie unikajcie porady ze specjalistami, strzeżcie się natomiast tych, którzy potajemnie usiłują wykorzystać wasz sukces.

WODNIK. Będziecie niewielkimi

swojej pracy. Wiele czasu pochłonie wykonanie ważnego zadania. Bądźcie przygotowani na niespodziewaną krytykę, a nawet ataki osób zawiadomych, nie zainteresowanych waszym dobrobytem i powodzeniem. Bądźcie nieugięci w stosunkach z partnerami biznesu, nie bierzcie się pochopnie za nowy projekt biznesu. W rodzinie czeka przyjemny uroczystość.

RYBY. Postarajcie się o filozoficzny

nastroj i więcej myśleć o sensie życia. Skłonia do tego niedawno doznane trudności, niepowodzenia i rozczarowania. W ich przewyciężeniu dopomogą bliscy przyjaciele. Przyjaciele gotowi poświęcić wam z pomocą. Pracowników państwowych czeka daleka podróż. Możecie się spotkać z człowiekiem, który dopomże wam wiele zmienić w życiu.

BARAN. Rozpoczyna się

znaczący okres przemian. Zjawienie się nowego partnera otworzy szerokie horyzonty w sferze interesu. Życie stanie się dynamiczne, nie pozostanie czasu na wątpliwości. Nie należy jednak spieszyć ze sprawami majątkowymi. Ponadto czekają was dodatkowe wydatki, toteż nie warto trwonić pieniędzy.

BYK. Bardzo się

powiedzie, gdyż otrzymacie duże pieniądze z nieoczekiwanego źródła. Dochody będą tak znaczne, że zechcecie porzucić biznes, aby korzystać z uroków życia. Sami zdecydowanie, jak macie postąpić. Planety powstrzymują się przed radami. Sameone Byki otrzymują propozycje małżeństwa. Zaczynają przygotowywać się do tego uroczystego wydarzenia życia rodzinnego.

BLIŹNIĘTA. Będziecie kontrolować

przebieg swych spraw i myśleć o nowych projektach biznesu. Osoby na kierowniczych stanowiskach otrzymają propozycje udania się za granicę z ważną misją. Lekarzy, prawników i dziennikarzy czekają zaszczytne odznaczenia. Być może kupicie nowy samochód bądź inny środek transportu.

RAK. Będziecie

musieli wytracić się na drodze zakupy, międzymiastowe rozmowy telefoniczne oraz dalsze podróże. Wydatki się okupią po zawarciu pod koniec tygodnia ważnej umowy. Możecie nawet zaryzykować i zdobyć się na większe in-

westyje. Nowy interes zapowiada dobry zysk. Pracownicy państwowi dowiedzą się o awansie oraz innych pozytywnych zmianach.

LEW. Przekonać się, że interes lepiej jest rozpocząć z nowymi partnerami. Wcześniej nie zadowalają, a brak wyników w pracy zaczyna być irytować. Należy jednak unikać nagłych zmian. Dawna praca pozwoli ugruntować swe pozycje i uniknąć przykrości.

PANNA. Możecie rozpocząć przygotowania do nowego, dostyć popłatnego interesu. Wiele obiecującą umowę podpiszą osoby, zatrudnione w sferze eksportu i importu. Możecie liczyć na nowe źródło zysku. Natychmiast przyjmijcie oferty związane z dalekimi podróżami. Jedną z nich zapewni powodzenie.

WAGA. Spełnią się wszystkie marzenia - zarówno osobiste jak i w pracy. Gwiazdy sprzyjają waszej działalności i interesom. Nie mogąc zapobiec dużym wydatkom i topnieniu oszczędności. Pod koniec tygodnia unikajcie nieprzewidywanych sytuacji, które mogą postawić was w trudne położenie.

SKORPION.

Pochłonie was praca nad realizacją ważnego projektu. Przy pomocy patronującej wam Wenus osiągniecie wszystkie nakreślone cele, a dzięki temu stabilizacja oraz niezłe regionalne dochody. Oczekiwane pieniądze otrzymacie w połowie tygodnia. Nie spieszcie z ich wydaniem. Możliwa jest podróż za granicę w celu omówienia ważnej umowy.

STRZELEC. W

przyszłym tygodniu musicie unikać pokusy podjęcia nowej pracy bądź rozszerzenia biznesu. Skoncentrujcie uwagę na swej codziennej pracy. Uważnie kontrolujcie wydatki i swoją sytuację finansową. Podwładni znajdują wspólny język z kierownictwem, a polityków czekają przykrości z powodu skandalu wszczętego przez ich konkurentów.

Polsat

SOBOTA, 8 LISTOPADA

8.30 - W drodze. 9.00 - Smakoszce i rozkosze. 9.25 - Co jest grane? 9.50 - Głupi i głupszy. 10.15 - Power Ranger. 10.40 - Dance World. 11.00 - „Strażnik Teksasu” - serial. 11.55 - „Gilda” - film prod. USA. 14.10 - „Jeff” - film fab. USA-Francja. 15.30 - Oskar. 16.00 - Magazyn. 17.00 - Informacje. 17.15 - Halo miliard. 17.45 - Piramida: gra-zabawa. 18.15 - Rykowski. 18.45 - „Pacific Blue” - serial. 19.35 - Dziewięciu wspaniałych. 20.00 - Disco Polo Live. 20.55 - „Xena, wojowniczka księżniczka” - film fab. 22.15 - „Brygada Acapulco 2” - film fab. prod. USA. 0.55 - „Nade i Stacey 2” - serial. 1.30 - „Dziwczyna 1994: Jenny McCarthy” - film fab. prod. USA. 2.30 - „Wspaniały” - film fab. prod. francuskiej.

NIEDZIAŁA, 9 LISTOPADA

7.30 - Disco Polo Live. 8.30 - Jesteśmy. 9.00 - Na topie. 9.30 - Klip Klaps. 10.00 - Robinson Sucre. 10.30 - Power Ranger. 11.00 - Disco Relax. 12.05 - „Pomoc domowa” - serial. 12.35 - „Jeśli nadejdzie jutro” - serial. 13.35 - „Dwa miły dla siostry Sary” - film fab. prod. USA. 15.30 - Rekin kart - show. 16.00 - Dziurny satyrki kraju. 16.30 - Piramida: gra - zabawa. 17.00 - Informacje. 17.15 - Miłość od pierwszego wejrzenia - program rozrywkowy. 17.45 - „Pacific Blue” - serial. 18.40 - Nowe przygody Robin Hooda. 19.35 - Dziewięciu wspaniałych. 20.00 - Idź na całość - show. 20.55 - „Herkules 2” - serial. 21.50 - Losowanie LOTTO. 22.00 - „Dawno temu w Ameryce” - film prod. USA. 0.10 - Na każdy temat.

PONIEDZIAŁEK, 10 LISTOPADA

8.45, 23.20 - Polityczne graffiti. 8.55 - Poranne informacje. 9.00 - „Batman” - serial. 9.30 - „Renegat” - serial. 10.30 - „Zar młodości” - serial. 11.30 - „Drużyna „A” - serial. 12.30 - „Herkules 2” - serial. 13.30 - Dziewięciu wspaniałych. 14.00 - Disco Polo Live. 15.00 - Piramida: gra-zabawa. 15.30 - Drzewko szczęścia. 16.00 - „Batman” - serial. 16.20 - Bractwo Białego Orła. 16.30 - Twój lekarz. 17.00, 19.45, 0.10 - Informacje. 17.15 - Piraci - show. 17.45 - „Drużyna „A” - serial. 18.45 - „Skrzydła” - serial. 19.15 - „Świat według Bundy’ch” - serial. 20.00 - „Powrót Supermana” - serial. 20.55 - „Gliński i prokurator” - serial. 0.05 - Wyniki LOTTO. 0.40 - Motowiadomości. 1.10 - „W księżycową, jasną noc” - film fab. prod. USA.

WTOREK, 11 LISTOPADA

8.15 - Idź na całość - show. 9.00 - „Batman” - serial. 9.30 - „Powrót Supermana” - serial. 10.30 - „Zar młodości” - serial. 11.30 - „Drużyna „A” - serial. 12.30 - Nowe przygody Robin Hooda. 13.20 - „Miłość doktora Welby” - film fab. prod. USA. 15.30 - Jednorożki bandyta. 16.00 - „Gdzie się podziała Carmen Sandiego?” - serial. 16.25 - Bractwo Białego Orła. 16.30 - „Małolata” - dla młodzieży. 17.00, 19.45, 24.00 - Informacje. 17.15 - Kalambury. 17.45 - „Nieustraszony” - serial. 18.45 - „Karolina w mieście 2” - serial. 19.15 - „Świat według Bundy’ch” - serial. 20.00 - „Renegat” - serial. 20.55 - „Ptaki ciemnych krzewów: Brakujące lata” - serial. 22.00 - „Ostry dyżur” - serial. 22.55 - „Gliński i prokurator” - serial. 0.15 - „Bitwa o Ardony” - film prod. USA. 2.45 - Na topie.

SRODA, 12 LISTOPADA

8.45, 0.45 - Polityczne graffiti. 8.55 - Informacje. 9.00 - „Gdzie się podziała Carmen Sandiego?” - serial. 9.30 - „Renegat” - serial. 10.30 - „Zar młodości” - serial. 11.30 - „Nieustraszony” - serial. 12.30 - „Ptaki ciemnych krzewów: Brakujące lata” - serial. 13.30 - Piramida - show. 14.00 - Disco Relax. 15.00 - 4x4 - Magazyn motoryzacyjny. 15.30 - Trzy kwadraty - teleturniej. 16.00 - „Batman” - serial. 16.20 - Bractwo Białego Orła. 16.30 - Link Journal - magazyn. 17.00, 19.45, 0.25 - Informacje. 17.15 - Halo miliard - teleturniej. 17.45 - „Drużyna „A” - serial. 18.45 - „Perła” - serial. 19.15 - „Świat według Bundy’ch” - serial. 20.00 - „Powrót Supermana” - serial. 20.55 - „F/X” - serial. 22.00 - „Frankenstein” - film fab. prod. USA. 0.55 - Na każdy temat.

CZWARTEK, 13 LISTOPADA

8.45, 0.05 - Polityczne graffiti. 9.00 - „Batman” - serial. 9.30 - „Powrót Supermana” - serial. 10.30 - „Zar młodości” - serial. 11.30 - „Drużyna „A” - serial. 12.30 - „Ostry dyżur” - serial. 13.30 - „Miłość od pierwszego wejrzenia” - serial. 14.00 - Rekin kart - teleturniej. 14.30 - Repe, która leca. 15.00 - Link Journal. 15.30 - Drzewko szczęścia. 16.00 - „Gdzie się podziała Carmen Sandiego?” - serial. 16.20 - Bractwo Białego Orła. 16.30 - Czas na naturę. 17.00, 19.45, 23.45 - Informacje. 17.15 - Piraci - show. 17.45 - „Nieustraszony” - serial. 18.45 - „Skrzydła” - serial. 19.15 - „Świat według Bundy’ch” - serial. 20.00 - „Renegat” - serial. 20.55 - „Akademia policyjna 3: Z powrotem do szkoły” - film fab. prod. USA. 22.45 - „Gliński i prokurator” - serial. 0.20 - Sztuka informacji. 0.55 - 4x4 - magazyn motoryzacyjny. 1.30 - Przylt mnie.

Z czego się śmieją Austriacy

Trzy uczennice rozmawiają o swoich rodzinach. Lischen chwali się: „Mój wujek jest księdzem i wszyscy zwracają się do „Wielebny”. A na to Evchen: „E tam! Mój wuj jest kardynałem i ludzie tytułują go „Eminencjo”. Klarchen słucha i uśmiecha się ironicznie. „To wszystko nie w porównaniu z moim wujem, który waży 200 kilogramów. Gdy idzie ulicą, wszyscy krzyczą: „O mój Boże!”.

Ginekolog pyta ciężarną pacjentkę: „Kochana Pani Ranfil, czy żyćcy pani sobie, aby maż obecn był przy porodzie?”

„Nie, to nie jest konieczne. Przy porożeniu też go nie było.”

Państwo Presburgerowie siedzą przed swym domem. Jest ciepły, letni, romantyczny wieczór. Księżyc w pełni, słychać śpiew słoiwków. Pan Presburger wzdycha ciężko i mówi do swej żony: „Ruñ, spójrz na ementarz u stóp wzgórza! Kto by pomyślał? Nasza jedyna córka, niewinne dziecko, szesnaście wiosen, a już leży pod wielkim dębem obok tego starego Fryca”.

„To straszne.” - odpowiada żona - „Czasem myślę, przebac mi Boże, byłoby lepiej, gdyby nasza pociecha umarła”.

Dyrektor internatu przyjmuje ojca jednego z wychowanków i mówi: „Panie dyrektorze generalny, mam dla pana dwie wiadomości, dobra i zła. Którą chce pan najpierw?” - „Poproszę o złą.” - „Panie dyrektorze, pana syn jest homoseksualista.” - „O Boże!.. A dobra wiadomość!

- Na ostatnim balu szkolnym pański syn wybrany został królową Śnieżką.

x

W niebie odbywają się wybory. Oczywiście zwyciężył jaskółki demokracji. Przy obliczaniu wyników okazało się jednak, że jeden głos padł na socjalistów. Święty Piotr, który miał przeprowadzić śledztwo w tej sprawie, dochodzi do wniosku, że takiego występuku mógł dopuścić się tylko święty Józef, cieśla i patron robotników. Ten nawet nie próbuje się wypierać: „Oczywiście to byłem ja. Jeżeli nie zalegalizujecie opozycji, zabieram żonę i dzieciaka, a wtedy możecie zamknąć interes!”.

Na międzynarodowym kongresie astronautycznym Rosjanin, Amerykanin i Austriak spierają się, który kraj wniosł największy wkład w badania wszechświata. „My wysłaliśmy człowieka do kosmosu pierwszego satelitę i pierwszego człowieka” - mówi Rosjanin.

„My jako pierwsi wysłaliśmy ludzi na Księżyc i wszyscy porucili kari i zdrowi na Ziemię!” - chweli się Amerykanin. A na to Austriak: „Wielki cymes! My mamy raj, który już od dziesięciu lat żyje na księżycu.”

Alois i Sepp poszli na polowanie i wdrapali się na ambone. Wkrótce w polu widzenia pojawił się dorodny jelen.

- No, ten już może pisać testament - powiada Sepp, składa się do strzału i wypala.

- Miałeś rację. Już pognał do natarzusa - komentuje Alois.

SOBOTA

8 LISTOPADA

LTV

8.00 - Dzień dobry.
8.35 - Telekatalog. 8.45 - Dla całej rodziny. 10.00 - S. „Noc i Kasper”. 10.30 - S. „Niania II”. 11.00 - Nasz język. 11.30 - Z historii muzyki. 12.50 - Film dok. 13.20 - S. „Czerwone i czarne”. 15.00 - D. Kutraite rozmawia z ministrem I. Degutiene. 15.30 - Magazyn baletki. 15.55 - Ruletka w kawiarni Konrada. 16.25 - W salach koncertowych. 16.55 - Mistrzostwa L.L.K. 18.30 - Wiadomości. 19.00 - Pięć emigracyjnych nowel. 19.30 - Lotnisko. 20.20 - Loteria. 20.30 - Panorama. 21.00 - Studio sportowe. 21.15 - S. „Stary II”. 22.20 - Hotel muzyczny. 23.00 - W swoją stronę. 23.30 - Dziennik wieczorny. 23.40 - S. „Zawite historie”.

LNK

8.30 - S. „Mały detektyw”. 9.00 - Poranne koło. 10.30 - Smaczno. 11.00 - Cztery koła. 11.30 - Dzika przyroda. 14.00 - Kibir Tele Vibir. 14.15 - Tango. 16.00 - Kłasyka TV: S. „Dziwna wiadomość”. 17.00 - S. „Piątka”. 18.00 - S. „Podwodne rafy”. 19.00 - Z Hollywoodu. 19.30 - Humor. 20.00 - Wiadomości. 20.20 - To ci rodzinka. 21.00 - Detektyw „Wydział zabójstw”. 22.45 - Film fab. Najpięk-

niejsza w całym królestwie”. 0.20 - Magazyn erotyczny. 0.40 - Jeszcze nie wieczór. 1.30 - S. „Po-iro”.

BAŁTYCKA TV

8.30 - Ekoróżga. 9.00 - Bałtycka bomba. 16.05 - S. „Krzysztof Kolomb”. 17.00 - S. „McGyver”. 17.50 - S. „Płona pochodnia”. 18.40 - S. „Dy-nastia 2. Colbowie”. 19.30 - S. „Na zdrowie”. 20.00 - Humor. 20.30 - Walka słów. 21.30 - S. „Plus-skiwy”. 22.30 - Program muzyczny. 3.00-8.30 - CNN.

TV 3

9.00 - Teleshop. 9.15 - Filmy anim. 10.05 - S. „Nareszcie dzwonek”. 10.30 - Program muzyczny. 11.30 - Kulinarne show. 11.55 - S. Sabaliauskas rozmawia. 12.20 - Barwy morza. 12.45 - Europejski kalendarz. 13.15 - S. „Telefon pomocy 911”. 14.10 - S. „Katts i Dog”. 14.40 - S. „Drużyna „A”. 15.30 - S. „Wilki powietrzny”. 16.15 - Komputerowe cuda. 16.40 - S. „Stoneczny patrol”. 17.25 - S. „Melrose Place”. 18.10 - S. „Beverly Hills, 90210”. 19.00 - Wiadomości. 19.15 - S. „Mari Mar”. 19.40 - Telegra. 19.45 - Zaśpiewajmy. 20.10 - S. „Jesica Fletcher”. 20.55 - Telegra. 21.00 - Tragikomedia „Ekspres do Sugar-lania”. 23.00 - Sport. 23.05 - S. „Utracony syn”. 23.50

18.00 - S. „Moloney”. 19.00 - S. „Poitro”. 20.00 - Wiadomości. 20.20 - Telelotto. 21.00 - S. „Pociąg śmierci”. 22.45 - Kronika kryminalna. 23.15 - Dom do wynajęcia. 23.40 - Magazyn erotyczny. 0.05 - Wakół ciebie. 0.35 - Na jednym końcu... 1.05 - S. „Tran”.

BAŁTYCKA TV

8.30 - Program religijny. 9.30 - Bałtycka bomba. 16.05 - S. „Krzysztof Kolomb”. 17.00 - Piłka nożna. 17.50 - S. „Zatoka Acapulco”. 18.40 - S. „Dy-nastia 2. Colbowie”. 19.30 - S. „Skrzydła”. 20.00 - Telegra dla rodziny. 21.00 - Program sportowy. 22.30 - Humor. 23.00 - Walka bez zasad. 23.30 - Sportozaury. 0.05-8.30 - CNN.

TV 3

9.00 - Teleshop. 9.15 - Filmy anim. 10.05 - S. „Nareszcie dzwonek”. 10.30 - Program muzyczny. 11.00 - Okno na przyrodę. 11.30 - Kulinarne show. 11.55 - Zaśpiewajmy. 12.20 - Europejski kalendarz. 12.45 - Budownictwo. 13.15 - S. „Telefon pomocy 911”. 14.00 - S. „Beverly Hills, 90210”. 14.45 - S. „Drużyna „A”. 15.35 - Trójkat. 16.05 - Program sportowy. 17.30 - Stare anegdoty. 18.00 - Akcenty. 18.25 - S. „Ptaki cier-nistych krzewów”. 19.15 - S. „Mari Mar”. 19.45 - S. Sabaliauskas rozma-

- Program muzyczny. 0.20 - S. „Playboy”.

WILEŃSKA TV

7.55 - Z Wilna. 8.10 - Humor. 8.35 - Jeralasz. 9.00 - Film dla dzieci. 10.40 - Znak jakości. 11.00 - Z Moskwy. 11.10 - O przyrodzie. 12.15 - Znad Wilii TV. 12.45 - Towary i usługi. 12.55 - Gwiazdy sportu. 13.10 - Litewskie meble '97. 13.25 - S. „Tajemnice i mity XX wieku”. 14.00 - Z Moskwy. 14.15 - Ja sama. 15.10 - S. „Marco Polo”. 16.10 - Tydzień. 16.40 - Towary i usługi. 16.50 - Moje kino. 17.35 - Najlepsze piosenki. 18.05 - Patrol drogowy. 18.20 - Skandale tygodnia. 18.55 - Wyroby z drewna. 19.10 - Film fab. „Jermak”. 21.20 - Humor. 22.10 - Jesteś świadkiem. 22.45 - Znak jakości. 23.00 - Z Moskwy. 23.10 - Film fab. „Błękitny kamsit”.

VILSAT

9.00 - Film fab. „Zrodzona przez rewolucję”. 10.30 - Przetrawianie. 11.00 - A było tak... 11.30 - Muzyka. 18.00 - Dotyk. 19.00 - Kalendarz zniżek. 19.15 - Citius. Altius. Fortius. 19.30 - Cuda czarodziejki. 20.00 - Sztafeta Vilsatu. 20.45 - Koncert życzeń. 21.30 - Film fab. „Wieczne światło”. 23.10 - Salon country. 23.50 - Film fab. „Ekipa ratownicza”.

18.00 - S. „Doktor Quinn”. 21.00 - S. „Lace”. 22.40 - S. „Ulise San Francisco”. 23.35 - Kino. 0.05 - Komedia „Urwis”.

WILEŃSKA TV

8.00 - Z Moskwy. 8.10 - Jesteś świadkiem. 8.40 - Jeralasz. 9.05 - Dla dzieci. 10.30 - Towary i usługi. 10.40 - Klasa! 11.00 - Z Moskwy. 11.10 - O przyrodzie. 12.15 - Stolica. 12.35 - Lekcja język. litew-ski. 12.50 - Paluszki li-zać. 13.25 - Sportowy tydzień. 14.00 - Z Moskwy. 14.15 - Rekiny politycznej prasy. 15.15 - S. „Marco Polo”. 16.05 - Jeralasz. 16.20 - Telefon 23-55-60. 17.05 - Kamień węgielny. 17.35 - Wileńska jutrenka. 17.50 - Muzyka. 18.00 - Sprawodawca. 19.00 - Co nowego w „Stikliai”. 19.25 - Film fab. „Jermak”. 20.35 - S. „Mister Bean”. 21.10 - Film fab. „Armia ciemnoty”. 22.55 - Wyniki.

VILSAT

9.00 - Film fab. „Ekipa ratownicza”. 10.30 - TV Kaunas plus. 11.00 - Salon country. 11.40 - Muzyka. 18.05 - Godzina sily ducha. 19.00 - Kalendarz zniżek. 19.10 - Gwóźdź. 19.40 - Dla dzieci. 20.10 - XL Music. 21.00 - Zatrzymaj się, chwilo. 21.45 - Klajpedzka TV. 22.15 - Magazyn dla młodzieży. 22.45 - Film fab. „Latający lekarz”.

I KANAŁ ROSJI

6.55 - Film fab. 8.20 - Dla rybaków. 8.40 - Milion lotu. 8.45 - Słowo duszpasterza. 9.00, 14.00, 17.35 - Wiadomości. 9.10 - Biblioteka domowa. 9.30 - Poczta poranna. 10.00 - Kalambur. 10.45 - Smak. 11.05 - Galeria Tretjakowa. 11.25 - S. „Zaginiona ekspedycja”. 12.35 - Ameryka z M. Taratutą. 13.00 - Film fab. „Nie będziemy przekinali zesłania”. 14.20 - Film fab. „Bumbar-szy”. 15.30 - Jak to było. Rok 1917. 16.15 - S. „Ośmiornica”. 17.55 - Jera-lasz. 18.10 - Komedia „Zamrożony”. 19.45 - Do-branoc, dzieci. 20.00 - Czas. 21.00 - Wieczór z Michaiłem Zadornym. 22.05 - Film fab. „Złoto partii”.

ROSYJSKA TV

6.00 - Ekspres poran-ni. 6.55 - S. „Mac i Mat-ley”. 7.40 - Filmy anim. 8.10 - Z parlamentu. 8.35 - Formula 900. 8.50 - Witaj, kraju. 10.00 - Wiado-mości. 10.20 - Podium. 10.50 - Wiejskie południe. 11.15 - Podwójny portret. 11.45 - Nowe piąte koło. 12.10 - Program sportowy. 13.00, 19.00 - Wiadomości. 13.20 - Film fab. „Komi-sarz”. 15.15 - Teleskop. 15.45 - Na drogach Rosji. 16.00 - Wiadomości o ... 16.20 - Bezkrzesna podróz. 16.50 - Muzyka P. Czajkowskiego. 17.00 - Ścisłe tajne. 17.55 - Stare miesz-

I KANAŁ ROSJI

6.50 - Film fab. 8.15 - Film anim. 8.55 - Ciągienie Sportlotu. 9.00, 14.00, 22.30 - Wiadomości. 9.10 - Notatki. 9.30 - Dopóki wszyscy w domu. 10.10 - Gwiazda poranna. 11.00 - Dla żołnierzy. 11.35 - S. „Zaginiona ekspedycja”. 13.15 - Michaił, Michale, Maikl, Mahomet - Szemia-kinowie. 15.00 - Zaprosze-nie muzyczne. 15.30 - Klub podróżników. 16.15 - Koncert. 17.45 - Koło hi-storii. 18.40 - Komedia „Podniebne przygody”. 19.50 - Afisz filmowy. 20.00 - Czas. 20.45 - S. „Podniebne przygody”. 22.00 - Przegląd piłki noż-nej. 22.40 - Film fab. „Sam i bez bronii”.

ROSYJSKA TV

6.00 - Ekspres poran-ni. 6.55 - S. „Mac i Ma-ley”. 7.40 - Film anim. 7.50 - Nowa Rosja. 8.05 - Przy-sięga. 8.35 - Formula 900. 8.50 - Witaj, kraju. 10.00 - Wiadomości. 10.20 - Rosyjs-ki Lotto. 11.00 - Słabo? 11.35 - Dialogi o zwierze-tach. 11.50 - Czerwona księga. 12.15 - Wasz partner. 12.30 - Tenis. 13.00 - Wiadomości. 15.00 - Show. 15.30 - Nieznana planeta. 15.55 - Piłka nożna. 18.00 - Cudowny świat W. Di-sneya. 19.00 - Zwierciadło. 20.00 - Anchlage i Co. 21.00 - Mężczyzna i kobie-ta. 21.45 - Reporter. 22.15 - K-2 przedstawia. 23.15 - Piłka nożna bez granic. 23.50 - Hokey na lodzie.

kanie. Rok 1958. 19.35 - Miasteczko. 20.10 - Błę-tni pływki. 23.05 - Mi-łość od pierwszego we-jrzenia. 23.45 - Cichy dom. 0.10 - Żywa kolekcja. 1.05 - Tenis.

TV POLONIA

8.00 - Madonny pol-skie. 8.30 - Hity satelity. 8.50 - „Dzień dobry na dzień dobry”. 9.30 - Wiadomości. 9.45 - Ala i As - program dla najmłodszych. 10.00 - Lekcja język. pol-skiego dla dzieci. 10.05 - Szafiki - progr. dla dzieci. 10.40 - Wiadomości - Po-goda. 10.45 - Zwierzolub - progr. poradnikowy. 11.00 - Brawo! Bis! 14.00 - Wiadomości. 14.10 - Studio Parlamentarne. 14.30 - „Drogi do niepodległości” cz. 1 - film dok. 15.30 - „Arabela” - zczesłowacki s. dla młodych widzów (1980). 16.00 - „Widget” - s. anim. dla dzieci. 16.30 - Szansa na sukces. 17.25 - Mówi się... 17.45 - Infor-macje Studia Kontakt. 18.00 - Telexpress. 18.20 - Sport z satelity. 19.30 - „Noc i dzień” - s. prod. polskiej (1977). 20.30 - Pocztylion. 20.40 - Dobra-nocka. 21.00 - Wiadomości. 21.20 - „Sceny dziec-ine z życia prowincji” - film fab. prod. polskiej (1984). 23.40 - Panorama. 0.10 - M.A.F.I.A. - FM live cz. 2 - progr. muzycz-ny. 1.00 - „Czarny wach-larz” - progr. poetycki. 1.45 - „Przygody misia

Colargola” - film anim. dla dzieci. 2.00 - Wiadomości. 2.20 - Pocztylion. 2.30 - „Noc i dzień” - s. prod. polskiej. 3.30 - Panorama. 4.00 - „Sceny dziecięce z życia prowincji” - film fab. prod. polskiej. 6.15 - Sport z satelity. 7.25 - Studio Parlamentarne.

RTL 7

8.00 - RTL 7 zaprasza. 8.20 - „Siódemka dziecia-kom” - s. anim. 10.00 - „Sunset Beach” - s. obycz. 10.45 - „Beach Patrol” - s. dok. USA. 11.30 - „Świę-ty” - s. sensac. 12.20 - „Zróbmy sobie dobrze” - s. komed. 12.45 - „Bolek i Lolek zapraszają” - s. anim. 13.40 - „Kondor kalifornijski” - bryt. film dok. 14.30 - „Szarada” - komed. sensac., USA (1963). 16.25 - „Sliders” - s. dla młodzieży. 17.10 - 7 minut - sport. 17.20 - „Nie-toperze - bóstwa czy de-mony” - s. przyrod. 18.15 - „Świat pana trenera” - s. komed. 19.00 - „Czynnik PSI” - s. SF. 19.45 - Pro-gnoza pogody. 19.50 - Ma-gazyn to i owo. 20.00 - „Beach Patrol” - s. dok. USA. 20.50 - Prognoza pogody. 20.55 - „Klinika uniwersytecka” - s. obycz. 21.40 - „Ochroniarze” - s. sensac. 22.35 - 7 minut - wydarzenia dnia. 22.45 - „Crime Story” - s. krymin. 23.35 - „Hardware” - thril-ler SF, USA/W. Brytania (1990). 1.15 - „Strefa za-grozenia” - s. SF.

NIEDZIELA

9 LISTOPADA

LTV

8.00 - Świętęcze my-śli. 8.25 - Nowości kościoła katolickiego. 8.30 - S. „Stary II”. 9.30 - Program muz. dla dzieci. 10.00 - S. „Białe jelenie”. 10.50 - Słowo chrześcijańskie. 11.00 - Technologia i telekomunikacja. 11.20 - Siedem dni Kowna. 12.00 - W świecie koszykówek. 12.30 - Film dok. 13.25 - Sport na święcie. 14.05 - Podróż z LTV. 15.00 - Koncert życzeń. 16.10 - S. „Domek na prelii”. 17.00 - Dla rolników. 17.30 - Międzynarodowy konkurs chórów. 18.05 - Zielone drzewo życia. 18.30 - Wiadomości. 18.55 - Szanujmy słowo. 19.00 - Telegra. 19.30 - Film dok. 20.30 - Panorama. 21.00 - Sport. 21.15 - Czy jest Wenecja? 22.00 - Film „Mały spektakl”. 22.20 - Program muzyczny. 23.30 - Dziennik wieczorny.

LNK

8.30 - S. „Mały detek-tyw”. 9.00 - Humor. 9.30 - S. „Urwis”. 10.00 - Twój wychowanek. 10.30 - Kuchnia pani Grazyny. 11.00 - ABC zdrowia. Zgaga. 11.30 - Dawny świat prehistoryczny. 12.00 - Narodowa geogra-fia. 13.00 - Kibir Tele Vi-bir. 14.15 - Kłasyka TV: s. „Baron”; s. „Przyby-sze”; s. „Wiezień”. 17.00 - S. „Gniew aniołów”.

18.00 - S. „Moloney”. 19.00 - S. „Poitro”. 20.00 - Wiadomości. 20.20 - Telelotto. 21.00 - S. „Pociąg śmierci”. 22.45 - Kronika kryminalna. 23.15 - Dom do wynajęcia. 23.40 - Magazyn erotyczny. 0.05 - Wakół ciebie. 0.35 - Na jednym końcu... 1.05 - S. „Tran”.

BAŁTYCKA TV

8.30 - Program religijny. 9.30 - Bałtycka bomba. 16.05 - S. „Krzysztof Kolomb”. 17.00 - Piłka nożna. 17.50 - S. „Zatoka Acapulco”. 18.40 - S. „Dy-nastia 2. Colbowie”. 19.30 - S. „Skrzydła”. 20.00 - Telegra dla rodziny. 21.00 - Program sportowy. 22.30 - Humor. 23.00 - Walka bez zasad. 23.30 - Sportozaury. 0.05-8.30 - CNN.

TV 3

9.00 - Teleshop. 9.15 - Filmy anim. 10.05 - S. „Nareszcie dzwonek”. 10.30 - Program muzyczny. 11.00 - Okno na przyrodę. 11.30 - Kulinarne show. 11.55 - Zaśpiewajmy. 12.20 - Europejski kalendarz. 12.45 - Budownictwo. 13.15 - S. „Telefon pomocy 911”. 14.00 - S. „Beverly Hills, 90210”. 14.45 - S. „Drużyna „A”. 15.35 - Trójkat. 16.05 - Program sportowy. 17.30 - Stare anegdoty. 18.00 - Akcenty. 18.25 - S. „Ptaki cier-nistych krzewów”. 19.15 - S. „Mari Mar”. 19.45 - S. Sabaliauskas rozma-

18.00 - S. „Doktor Quinn”. 21.00 - S. „Lace”. 22.40 - S. „Ulise San Francisco”. 23.35 - Kino. 0.05 - Komedia „Urwis”.

WILEŃSKA TV

8.00 - Z Moskwy. 8.10 - Jesteś świadkiem. 8.40 - Jeralasz. 9.05 - Dla dzieci. 10.30 - Towary i usługi. 10.40 - Klasa! 11.00 - Z Moskwy. 11.10 - O przyrodzie. 12.15 - Stolica. 12.35 - Lekcja język. litew-ski. 12.50 - Paluszki li-zać. 13.25 - Sportowy tydzień. 14.00 - Z Moskwy. 14.15 - Rekiny politycznej prasy. 15.15 - S. „Marco Polo”. 16.05 - Jeralasz. 16.20 - Telefon 23-55-60. 17.05 - Kamień węgielny. 17.35 - Wileńska jutrenka. 17.50 - Muzyka. 18.00 - Sprawodawca. 19.00 - Co nowego w „Stikliai”. 19.25 - Film fab. „Jermak”. 20.35 - S. „Mister Bean”. 21.10 - Film fab. „Armia ciemnoty”. 22.55 - Wyniki.

VILSAT

9.00 - Film fab. „Ekipa ratownicza”. 10.30 - TV Kaunas plus. 11.00 - Salon country. 11.40 - Muzyka. 18.05 - Godzina sily ducha. 19.00 - Kalendarz zniżek. 19.10 - Gwóźdź. 19.40 - Dla dzieci. 20.10 - XL Music. 21.00 - Zatrzymaj się, chwilo. 21.45 - Klajpedzka TV. 22.15 - Magazyn dla młodzieży. 22.45 - Film fab. „Latający lekarz”.

TV POLONIA

8.00 - Program dnia. 8.05 - Słowo na niedzielę. 8.10 - Dzień dobry na dzień dobry. 9.05 - Sniadanie z Anną Wandą Głę-bocką. 9.55 - Spotkania z prof. Wiktoorem Zinem. 10.20 - Niedzielne muzykowanie. 11.00 - Polacy w Chicago. 11.20 - Magazyn kulturalny. 11.35 - Zaproszenie - prog. krajowaz-czej. 12.00 - Teatr familijny: Mira Lobe - „Babcia na jabłoni” (spektakl z 1996). 12.45 - Chochliko-we psyoty, czyli zmagania z gramatyką. 13.00 - Pol-skie ABC - progr. dla dzie-ci. 13.30 - „Kocie opowie-ści” - s. anim. dla dzieci. 14.00 - Transmisja nie-dzielnej Mszy Świętej. 15.00 - Skarbice. 15.30 - Salonowe potyczki. 16.00 - Podwieczorek - program rozryw. 17.00 - „Drogi do niepodległości” cz. 2 - film dok. 18.00 - Telexpress.

18.15 - „Prawdziwe przy-gody profesora Thomps-ona” (26) - s. anim. dla dzie-ci. 18.40 - „Z biegiem lat, z biegiem dni” - s. prod. polskiej. 20.10 - Ludzie li-sty piszą. 20.30 - Dziennik telewizyjny - program sa-telity. Jacka Fedorowicza. 20.40 - Dobranocka. 21.00 - Wiadomości. 21.30 - „Zapach psiej sierści” - film fab. prod. polskiej (1982). 23.25 - Program na niedziele. 23.30 - Panorama. 24.00 - Sport z satelity. 0.50 - Romane Dyvesa - strażnik kultury cygańskiej. 1.50 - „Zaczarowany olówek” - film anim. dla dzieci. 2.00 - Wiadomości. 2.20 - Teledyski na życzenie. 2.30 - Podwieczorek - program rozrywkowy. 3.30 - Pan-orama. 4.00 - „Zapach psiej sierści” - film fab. prod. polskiej (1982). 6.00 - Ro-mane Dyvesa - strażnik kultury cygańskiej (powt). 7.00 - Sport z satelity.

RTL 7

8.00 - „Bolek i Lolek zapraszają” - s. anim. 8.50 - Siedem pokus. 9.45 - „Kondor kalifornijski” - bryt. film dok. 10.35 - „Ochroniarze” - s. SF. 11.30 - „Sliders” - s. dla młodzieży. 12.15 - „Wiat pana trenera” - s. komed. 13.00 - „Nietoperze - bóstwa czy demony” - s. przyrod. 13.55 - „Detektywi” - s. komed. 14.30 - „Skarb dwóch światów” - film sensac. USA (1997). 16.05 - „Jajeczny świat doktora Seussa” - s. komed. 16.30 - „Autostrada do Nieba” - s. famil. 17.20 - 7 minut - świat. 17.30 - „Klinika uni-wersytecka” - s. famil. 18.15 - „Crime Story” - s. krymin. 19.00 - „Strefa zagrozenia” - s. SF. 19.45 - Prognoza pogody. 19.50 - 7 minut - wydarzenia dnia. 20.00 - Carrotka z puski - program rozryw. 20.55 - Prognoza pogody. 21.00 - „Ptaszek na uwiezi” - ko-media sensac. USA (1989). 22.55 - Siedem pokus. 23.50 - „Strefa wojny” - film sensac. USA (1996).

SPORT

Koszykówka
Runda rewanżowa rozpoczęta

Odbyła się szósta seria spotkań Euroligi Koszykarskiej.

W grupie A niepokonani dotychczas grecki klub Olimpiakos Pireus po trudnej walce wygrał z tureckim zespołem Efes Stambuł 61:60 (32:31). Real Madryt ponownie pokonał CSKA Moskwa 101:93. Z minimalną różnicą francuski Limoges CSP zwyciężył Maccabi Tel-Awiv 78:77.

Tabela grupy A (klub, zwycięstwa, porażki):

1. Olimpiakos	6 0
2. CSKA Moskwa	3 3
3. Efes	3 3
4. Maccabi	2 4
5. Limoges CSP	2 4
6. Real	2 4

Sukcesem gospodarzy zakończyły się spotkania w grupie B. Drużyna PAK Ankara pokonała BC Split 78:69, PTT Saloniki - Porto 84:50, Benetton Treviso - Estudiantes Madryt 98:58.

Tabela grupy B:

1. Benetton	5 1
2. Estudiantes	4 2
3. PAK	4 2
4. PTT Ankara	3 3
5. BC Split	2 4
6. Porto	0 6

W grupie C klub Kinder Bologna pokonał Hapoel Jerolimta 73:51, FC Barcelona - francuski Pau-Orthez 85:62, a Ulker Stambuł przegrał z Partizanem Belgrad 80:81.

Tabela grupy C:

1. Kinder	5 1
2. FC Barcelona	4 2
3. Partizan	4 2
4. Ulker	2 4
5. Pau-Orthez	2 4
6. Hapoel	1 5

W grupie D drużyny porażki z rzędu doznały koszykarskie włoskiego klubu TeamSystem Bologna. Przegrali oni z białoruskim zespołem Alba 79:95. Francuski PSG Racing rozgromił AEK Ateny 76:52. Różnica Olimpia Lublana przegrała z Ciboną Zagrzeb 59:76.

Tabela grupy D:

1. Alba	4 2
2. TeamSystem	4 2
3. AEK Ateny	3 3
4. Olimpia	3 3
5. PSG Racing	2 4
6. Cibona	2 4

Szósta kolejka spotkań odbędzie się w następnym tygodniu.

Polska I liga

Rozegrano pięć spotkań 18 kolejki spotkań pierwszej ligi koszykarskiej. Trwa nadal doskonała passa koszykarzy Pogoni Ruda Śląska. Wygrali oni dziesiąty mecz z rzędu, pokonując na wyjeździe zespół Browar Dąbldy Białystok 101:82 (53:44). W tym sezonie jedynym mistrz Polski Mazowieczanka Pekas Pruszków zanotowała drugą serię zwycięstw (14). Rozgrywanie tym razem mieli wolny termin, ale nadal zdecydowanie prowadzi w tabeli.

Polonia Parto Przemysł wykręciła zwycięstwo występem w Pucharze Europy Zetepa Śląsk Wrocław i wygrała z nim po ścisłym boju 85:82 (45:47). PKK Warta Szczecin przegrała z Notecią Inowrocław 91:99 (44:51). Na drugą poręcję w tabeli wysunął się zespół Zagłębie Meczki-Bór Sosnowice, który pokonał AZS Elan Toruń 88:75 (41:40). Start Stalowa Wola ustąpiła Unii Tarnów 73:99 (35:54).

Wczoraj odbyły się pozostałe dwa spotkania tej kolejki.

M. PIASECKI
Łyżwiarstwo figurowe
Skate Canada

Litewska para taneczna Margarita Drobziak i Povilas Vanagas zajmuje czwarte miejsce po programie obowiązkowym w zawodach Skate Canada w Halifaxie - trzeciej imprezy z cyklu Champions Series w łyżwiarstwie figurowym. Prowadzi para kanadyjska Shac-Lynn Bojce i Victor Kraatz, przed parą rosyjską Irina Lobaczewa i Ilja Awerbuch oraz amerykańską Elizabeth Punsalan i Jerod Sawallo.

Pilka nożna
Wyloniono ćwierćfinalistów

Rozegrano mecze rewanżowe drugiej rundy Pucharu Zdobywców Pucharów. Oto ich wyniki (w nawiasach wyniki pierwszych meczów, wyróżnione trzonką zespoły, które weszły do 1/4 finału):

Koeaelisport Izmit - Lokomotiw Moskwa 0-0 (1:2), FC Kopenhaga - Betis Sevilla 1:1 (0:2), Roda JC Kerkrade - Primorje Ajdovsca 4-0 (2:0), VfB Stuttgart - KFC Germinal Ekeren 2:4 (0:0), Slavia Praga - OGC Nicea 1:1 (2:2), Chelsea Londyn - Tromsø IL 7:1 (2:3), Vicenza - Szachtar Donieck 2:1 (2:1), Sturm Graz - AEK Ateny 1:0 (0:2).

W meczu rewanżowym drugiej rundy Pucharu UEFA niemiecki klub VfL Bochum pokonał belgijski drużynę FC Bruges 4:1 (pierwszy mecz 1:0).

Eliminacje MŚ

W meczu eliminacyjnym do następny wyłonił. Wybuch drugiej wojny światowej uniemożliwił wielu szlachom powrót z Ameryki Południowej do Europy. M. Najdorf pozostał w Argentynie, w 1944 r. przeżył jej obywatelstwo. Tu jego imię Mieczysław zmienił na Miguel, a Argentyna została jego drugą ojczyzną. Jego rodzina - żona, trzyletnia córka Lucia oraz bracia, pozostali w Polsce, zgineł na początku wojny, o czym Najdorf dowiedział się dopiero później.

W latach powojennych Miguel zdobył niebawem uznanie jako najlepszy szlachista argentyński i jeden z najsłynniejszych arcymistrzów świata. Ten wysoce przystępny i niezbyt przelikał dziesięć lat i zawsze był niebezpiecznym konkurentem dla graczy najwyższej rangi. W latach 1949-1975 osiemkrotnie był mistrzem Argentyny, w latach 1950-1976 grał niemal na wszystkich olimpiadach światowych w składzie reprezentacji argentyńskiej, a w 1950 r. w Dubrowniku i w 1952 r. w Meksyku był najlepszym wśród liderów w cięgu swej kariery pokonał jednego z mistrzów świata, a grał niemal ze wszystkimi (z wyjątkiem W. Steinitza i E. Laskera). M. Najdorf w 1950 r. w turnieju pretendentów uplasował się na 5 miejscu, a w roku 1953 - na 6-7 miejscach. Wygrał kilkadziesiąt turniejów międzynarodowych w Ameryce Południowej i w Europie, a szczytem jego sukcesu był triumf w 1962 r. w Hawanie. Wyprzedził tu B. Spasskiego, W. Smysłowa oraz wielu innych bardzo silnych ówczesnych arcymistrzów.

W 1943 r. M. Najdorf osiągnął rekord

strzostwo świata w grupie A strefy zjaski-tyfikacji Arabia Saudyjska zremisowała z Chinami 1-1.

Dziś Žalgiris gra z Taurasem

Dziś i jutro odbędą się przedostatnie kolejki mistrzostw Federacji Piłkarskiej Litwy. O godz. 13.30 na stadionie „Žalgiris” gospodarze boiska podejmują outsidera rozgrywek tauraska ekipę Tauras. Dla piłkarzy wileńskich będzie to dobra próba ich możliwości strzeleckich przed śródoowym meczem z wileńskim Pancrysem. Zespół ten jutro gra z Lokomotywą-Vilbana.

Szermierka
Medal Polaka

Na szermierczych mistrzostwach Europy w Gdańsku wyłoniono zwycięzców w jessze dwóch konkurencjach. Tytuł mistrza Europy w szpadzie przypadł Węgrowi Gabori Boczo, który w finale pokonał Estończyka Kaido Kaaberma 15:12. Medale brązowe wręczono Polakowi Bartłomiejowi Kurkowskiemu i Szwedowi Petrowi Vanky. Polak w półfinale uległ Węgrowi 13:15, a Szwed został pokonany przez Estończyka 15:12.

Mistrzem Europy w szabli został Rosjanin Aleksiej Frosin, po zwycięstwie w finale nad Węgrem Andrasem Decsi 15:12. W półfinalach Frosin zwyciężył Francuzą Julię Pilletta 15:11, a Decsi z takim samym wynikiem wyeliminował Niemca Steffena Wiesingera. Polak Norbert Jaskot zajął 5 miejsce, a Rafał Sznajder był dziesiąty.

Hokej na lodzie
Rozpoczęli od porażki

Polscy hokeiści od porażki rozpoczęli swój udział w turnieju kwalifikacyjnym do grupy A szermierczych mistrzostw świata, który się odbywa w austriackim Klagenfurcie. Stawkę tego turnieju są dwa miejsca w mistrzostwach świata. Polacy przegrali z faworytem tej imprezy - Kazachstanem 1:6 (0:1, 1:4, 0:1).

W drugim meczu Austriacy ustąpili Norwegom 1:3 (0:0, 0:1, 1:2).

Mecz towarzyskie

W towarzyskim meczu drużyn do lat 20 Polska przegrała w Sosnowcu z Białorusią 4:5 (3:3, 1:1, 0:1).
W rozegranym w Memmingen meczu towarzyskim Niemcy wygrały z Kanadą 3:2 (0:0, 2:0, 1:2).
Na turnieju hokejowym w Helsinkach Szwecja wygrała z Czechami 1:0, a Finlandia z Rosją 3:2 (2:1, 1:1, 0:0).

światowy w ślepej sylmulantie (nie patrząc na szachownicę) z 45 kombinantami (+39,-4,-2). Jego imieniem nazwano popularne warianty obrony szachowej.

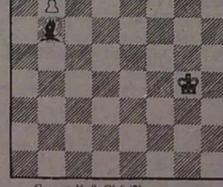
87-letni arcymistrz zmarł w hiszpańskim mieście Malaga.

Rozwiązania

(Białe: A. Karpow; Ką2, Hd2, Gf5, Gf2, Se2, p.p. a4, b2, e4, e6, g4; Czarne: P. Oliwa; Kh8, Hc4, Gc7, Gg8, Se2, p.p. a5, b7, e6, g7, h6)
1. b3! Hb3 2. Sd4! Sd4 3. Hh6!! gh6 4. Gd4+
(Białe: Kf6, Wd7, Wf1; Czarne: Ke8, We5, We4, Białe wygrywają)
1. Wh1, Wd4 2. Ke6 We6 3. Ke5 Ke6 4. Wb8+ Wf8 5. Wb8+ Wf8 6. Ke6 i wygrywają (H. Rinck, 1921).

STUDIUM

Białe: Kp4, Sp8, p.b(3);

Czarne: Kp8, Gb6 (2). Białe zaczynają i wygrywają.

Drogi Przyjacielu!

8 listopada br. (w sobotę) uprzejmie zapraszamy na show z cyklu „KARTA 2000”, organizowane przez zjednoczenie twórcze „Studia Gama”.

Czeżaka na Was występy grup młodzieżowych oraz innych zespołów artystycznych, różne konkursy, pokaz mody i dyskoteka.

Podczas wieczoru będziecie mieli okazję spotkania się z kandydatem na prezydenta Republiki Litewskiej, prawnikiem Arturusem Paulauskasm.

Oczekujemy więc wszystkich na naszej imprezie od godz. 20 w Pałacu Kultury Związków Zawodowych na Górze Tauras.

Organizatory (Zam. 1190)

Krytyczne dni i godziny w listopadzie
11, wtorek (15.00-16.00)
15, sobota (7.00-9.00)
21, piątek (12.00-13.00)
27, czwartek (22.00-23.00)
30, niedziela (15.00-16.00)

Litewska Szkoła Hydrometeorologiczna przewiduje na 8 listopada zachmurzenie zmienne, opady deszczu, mgła. Wiatr południowo-zachodni, podnośnicy, 7-12 m/s. Temperatura 10-12 stopni ciepła.

9 listopada lokalne opady deszczu. 10 listopada bez opadów. Temperatura w nocy 2-7, w dzień 4-9 stopni ciepła.

EKRANY

SKALVIJA, 1 sala - „Trzy historie” - 8-13 XI i 11-30, 13-30, 18-15, „Przećwi fal” - 0-15, 20-30, 11 sala - 8-9 XI - „Wesele mego najlepszego przyjaciela” - 0-12, 15, 16, 15, 18, 15, 20, 10. II sala - „Kłamaczku, kłamaczku” - 0-14, 15, 10-13 XI - 0-16, 15, 10-13 XI - „Szanghajska triada” - 0-12, 15, 14, 15, 8, 15, 20, 10.

HELIOS, 1 sala - 8-10 XI - „Kłamaczku, kłamaczku” - 0-12, 40, 14, 30, 16, 20, 10, 10. II sala - 8-13 XI - „Wulkan” - 0-13, 10, 20, 19, 30. „Klub czarownic” - 0-17, 30.

VILNIUS, - 8-9 XI - „Śpiesz tylko głupcy” - 0-11, 30, 13, 30, 17, 30, 19, 30; 13 XI i 11, 30, 13, 30, 15, 30, 17, 30; 10-12 XI i 11, 30, 13, 30, 15, 30, 19, 45. „Evita” - 10, 12 XI i 0-17, 30; 13 XI i 0-19, 30, 14-21 XI - „Księżycowa Litwa” - 0-12, 14, 16, 18, 20.

PERGALÉ - 8-13 XI - „Biski sercu” - 0-13, 15, 17, 19.

WIDESALA „OZO” - 8-11 XI - „Jesienna sonata” - 0-16. „Andriej Rublow” - 0-18, 9 XI - „Krótki film o miłości” - 0-16. „Królwa Margot” - 0-18, 10 XI - „Romeo i Julia” - 0-18, 30.

11 XI - „Dziennik wiejskiego księdza” - 0-18, 30, 12 XI - „Kryzy” - 0-18, 30, 13 XI - „8 1/2” - 0-18, 30, 14 XI - „Leć żurawie” - 0-16, 15 XI - „Ofiarowanie” - 0-18, 16 XI - „Wirdiana” - 0-16. „Zaczarowany flet” - 0-18.

CENTRUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ - 8-11 XI - „Wioszko moja centralna” - 0-17, 9 XI - „Czerwony goalan” - 0-14. „Podróżku niezbyt” - 0-17, 12 XI - „Czerwcie, początek lata” - 0-17, 13 XI - „Komisarz” - 0-17, 15 XI - „Kronika wyroku śmierci” - 0-17, 16 XI - „Gorączka złota” - 0-14. „Wall Street” - 0-17.

DRAUGYSTÉ - 8-9 XI - „Anielski pacjent” - 0-17, 30.

KALENDARYUM

x Sobota (8.XI) jest 312 dniem 1997 r. Do końca roku pozostało 53 dni.

x Znak Zodiaku - Skorpion, x Imieniny: Bogdana, Godfryda, Hadriana, Sewera, Seweryna.
x Wschód Słońca - 7.35, zachód - 16.29. Długość dnia 8 godz. 54 min. x Księżyc: Przed pełnią - od 7 listopada.

x Niedziela (9.XI) jest 313 dniem 1997 r. Do końca roku pozostało 52 dni.

x Znak Zodiaku - Skorpion, x Imieniny: Gracji, Teodora, Ursyna.
x Wschód Słońca - 7.37, zachód - 16.27. Długość dnia 8 godz. 50 min. x Księżyc: Przed pełnią - od 7 listopada.

x Poniedziałek (10.XI) jest 314 dniem 1997 r. Do końca roku pozostało 51 dni.

x Znak Zodiaku - Skorpion, x Imieniny: Andrzeja, Leny, Leona, Ludmira, Nimfy.
x Wschód Słońca - 7.39, zachód - 16.25. Długość dnia 8 godz. 46 min. x Księżyc: Przed pełnią od 7 listopada.

KUCHENKI
kuchenki elektryczne, kombinowane i kuchenki zintegrowane czeskiej firmy MORA
Kuchenki polskiej firmy Acma
Kuchenki gazowe i Brzezi
Koty gazowe czeskiej firmy MORA i słowackiej Motharhem
Wkłady kombinowe
KOTŁY
Przyrządy gazowe
Aguona 24 Maironia 19 Vilnius
tel. 63-06-15 tel. 61-81-55

POMNIKI

* Dużo gotowych wzorów
* Zamówienia według katalogów
* Komputerowe projektowanie
* Przystępne ceny, zniżki
Przyjmowanie zamówień: tel. 462076

Wystawa-sprzedaz: Svitraginis 30, tel. 261127. Amžinasis akmuo (Zam. 22)

„EVAK” naprawia i odnawia kuchenki elektryczne. Sprzedaje nowe. Gwarancja - rok. Tel. 48-28-28. (Zam. 498)

Sprzedam działkę 13 arów razem z domkiem (30 m²) w okolicy Grzegorzewa w dobrym miejscu (5000). Tel. (8-298) 86218. (Zam. 1093-D)

KURIER WILEŃSKI
Wydawca
ZSA „Kurier Wileński”
Drukuje SA „Spauda”

Redaktor naczelny
Czesław MAŁEWSKI
Nasz adres: Laisvės pr. 60
2056 Vilnius, Lietuvas Respublika
Indeks 0044 SL 322, ISSN 1392-0405
E-Mail adres kurier _ w @ post. 5 ci. lt

TELEFON: sekretariat redaktora naczelnego - 42-79-01, zastępcy redaktora - 42-79-04, 42-79-08, 42-79-73; sekretariat redakcji i zast. sekretarza - 42-79-49.
DZIAŁY: polityczny, problemów społecznych - 42-78-72, aktualności krajowych - 42-79-64, ekonomiczny, życia wsi - 42-79-68, stołeczny, kultury - 42-79-77, literatury i sztuki - 42-79-88, szkolnictwa i młodzieży, listów i interwencji - 42-69-65, sportu - 42-79-04, reklamy i ogłoszeń - 42-69-63. Fotokorespondenci - 42-90-81. Korespondenci: na rejon wileński i trocki - 57-73-81, sołeckiczki - 52-780, święciański - 54-843.

Ogłoszenia i reklame do „Kuriera Wileńskiego” przyjmujemy się pod adresem: Dom Prasy, Laisvės pr. 60, piętro 11, pokój 1101, tel./fax 42-69-63, tel. 42-78-63, w dniach pracy od godz. 9.00 do 17.00.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

Dziurny redaktor
Helena
GLADKOWSKA